

EU's rådgivende organer

Processerne for afgivelse af udtalelser er på plads, men rettidighed og effektmåling er fortsat en udfordring

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Indhold

Punkt

01-14 | **Hovedbudskaber**

01-07 | Hvorfor dette område er vigtigt

08-14 | Hvad vi konstaterede og anbefaler

15-66 | **Et nærmere blik på vores bemærkninger**

15-37 | **Kvalitetsstyringsprocesser er retningsgivende for udarbejdelsen af udtalelser, men der er mangler i procedurerne for udvælgelse af eksperter**

17-20 | Procedurene dækker hele produktionscyklussen for udtalelser

21-23 | Der er specifikke regler, som gør det muligt at reagere rettidigt i hastesituationer

24-29 | Udvalgene følger de fastlagte retningslinjer for udarbejdelse og gennemgang, når de afgiver udtalelser

30-33 | Udtalelser omfatter systematisk høring af en række forskellige interessenter

34-37 | Der er mangler i udvalgenes procedurer for udvælgelse af eksperter

38-51 | **Udtalelser når ikke altid frem til EU-lovgiverne i tide, og forsinkelser overvåges ikke systematisk**

40-41 | Det er en udfordring at afgive udtalelser inden for de institutionelle frister

42-47 | Obligatoriske høringer afgives undertiden for sent til, at Europa-Parlamentet aktivt kan tage dem i betragtning

48-51 | Udvalgene følger ikke systematisk institutionelle eller politiske frister

52-66 | **Udvalgene rapporterer om deres opsøgende arbejde, men med begrænsede oplysninger om udtalelsernes effekt**

54-59 | Begge udvalg har en bred vifte af kommunikations- og opsøgende værktøjer, men de bliver ikke brugt systematisk

60-66 | Udvalgene måler ikke systematisk, hvordan deres udtalelser afspejles i den endelige lovgivning

Bilag

Bilag I - Om revisionen

EU's rådgivende organers oprindelse og formål

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Regionsudvalg

Revisionens omfang og revisionsmetoden

Bilag II - EØSU's processer for udarbejdelse og vedtagelse af udtalelser

Bilag III - Regionsudvalgets processer for udarbejdelse og vedtagelse af udtalelser

Bilag IV - Tid frem til vedtagelse på plenarforsamlingen, på grundlag af stikprøver

Bilag V - Tid frem til vedtagelse på plenarforsamlingen, på grundlag af stikprøver

Bilag VI - Eksempler på initiativudtalelser, der potentielt bidrager til lovgivningsmæssige ændringer

Forkortelser

Glossar

Svar fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Svar fra Det Europæiske Regionsudvalg

Tidsplan

Revisionsholdet

Hovedbudskaber

Hvorfor dette område er vigtigt

- 01** Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) og Det Europæiske Regionsudvalg (Regionsudvalget) er Den Europæiske Unions rådgivende organer, der er oprettet ved traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). EØSU består af repræsentanter for tre grupper inden for det organiserede civilsamfund: arbejdsgivere, arbejdstagere og civilsamfundet, med henblik på at fremme deltagelsesdemokrati. Regionsudvalget består af valgte repræsentanter for lokale og regionale myndigheder og fungerer som disse organers officielle talerør i forbindelse med udformningen og gennemførelsen af EU's politikker. I vores rapport henviser vi til de to organer som "udvalgene".
- 02** I TEUF er det fastsat, hvornår EU-institutionerne skal anmode om udtalelser ("obligatoriske høringer"), hvornår institutionerne kan høre de rådgivende organer ("perspektivudtalelser" og "sonderende udtalelser"), og hvornår udvalgene kan handle på eget initiativ¹ (*figur 4* i *bilag I*). Obligatoriske høringer anvendes til at inddrage udvalgene i EU's lovgivningsproces, når Europa-Kommissionen har fremlagt et lovgivningsforslag for Europa-Parlamentet og Rådet.

¹ Artikel 304 og 307 i TEUF.

- 03** Selv om Parlamentet og Rådet i henhold til TEUF skal høre udvalgene i løbet af lovgivningsprocessen, kan disse institutioner frit bestemme, hvordan de forholder sig til udvalgenes udtalelser og henstillinger. Lobbyister, ikkestatslige organisationer (NGO'er) og organiserede interessegrupper uden for TEUF's institutionelle rammer forsøger også at påvirke beslutningstagerne².
- 04** I de internationale standarder - fra Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD), FN og Europarådet - understreges det, at rådgivende organer bør spille en institutionaliseret rolle i god forvaltningspraksis og deltagelsesdemokrati. Ifølge OECD danner de rådgivende organer bro mellem politiske beslutningstagere og interessenter, idet de kombinerer ekspertise, repræsentation og legitimitet. Disse organer "spiller en central rolle ... ved at bidrage med oplysninger, fakta og dokumentation i de forskellige faser af den politiske cyklus"³. Deres udtalelser bibringer således ikke kun ikkebindende vejledning og specialiseret viden, men bidrager også til demokratisk deltagelse og legitimitet, da de gør det muligt for medlemmer af samfundet på forskellige niveauer at bidrage til den politiske beslutningsproces.
- 05** Vores revision fokuserer på de eksisterende ordninger, der sætter udvalgene i stand til at udarbejde relevante udtalelser af høj kvalitet, aflevere dem rettidigt for at bidrage til lovgivningsprocessen, og systematisk analysere udtalelsernes effekt. Vi har gennemgået de processer, som EØSU og Regionsudvalget har anvendt til at udarbejde udtalelser mellem 2019 og 2024 (i alt 1 372 udtalelser). Vi undersøgte alle typer af udvalgsudtalelser og hele produktionsprocessen, fra strategisk planlægning til måling af effekten af deres arbejde. For en stikprøve på 60 udtalelser (30 udtalelser fra hvert udvalg fordelt på forskellige typer udtalelser, politikområder og år i lovgivningscyklussen 2019-2024) undersøgte vi udarbejdelsesprocessen, kvalitetskontrolforanstaltninger, rettidighed og overholdelse af forretningsordenen. Jf. [bilag I](#), punkt [12-14](#) for yderligere oplysninger om revisionsmetoden.

² Panke, D., Hönnige, C. og Gollub, J., *Consultative Committees in the European Union: No Vote - No Influence?* Konsortiet for en europæisk forskningsinfrastruktur, 2015.

³ OECD (2017), *Policy Advisory Systems: Supporting Good Governance and Sound Public Decision Making*, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paris, s. 15.

06 Vi vurderede de processer, som de to rådgivende organer anvendte til:

- udarbejdelse af relevante udtalelser af høj kvalitet
- rettidig afgivelse af udtalelser med henblik på at bidrage til lovgivningsprocessen
- analysen af, hvordan institutionelle interessenter tager hensyn til deres synspunkter under lovgivningsprocessen.

Vi undersøgte ikke indholdet af udvalgenes udtalelser direkte.

07 Tidsmæssigt giver vores revision mulighed for at støtte begge udvalg ved at vurdere deres resultater, da de for nylig har påbegyndt nye mandatperioder. I de senere år (2022 og 2024) har begge udvalg også fornyet deres samarbejdsaftaler med Europa-Parlamentet og Kommissionen, hvilket har styrket deres institutionelle partnerskaber. Vi forventer, at vores revisionsresultater vil bidrage til at styrke udvalgenes processer for udarbejdelse af udtalelser. Dette vil ikke kun være relevant for udvalgene selv, men også for de lovgivende institutioner, der modtager disse udtalelser, og for andre eksterne interessenter.

Hvad vi konstaterede og anbefaler

08 Samlet set har begge udvalg kvalitetsstyringsprocedurer for udarbejdelsen af deres udtalelser, men der er mangler i procedurerne for udvælgelse af eksperter. Udvalgene afgiver undertiden udtalelser for sent til, at de får indflydelse på EU's beslutningstagning, og de får dermed ikke den ønskede effekt. Selvom udvalgene overvåger opsøgende aktiviteter, er deres nuværende systemer ikke indrettet til systematisk at evaluere resultater eller lovgivningsmæssig implementering, og de eksisterende indikatorer fokuserer primært på synlighed og omfang frem for effekt.

09 Med hensyn til planlægning fastsætter Regionsudvalget flerårige prioriteter, der er tilpasset EU's lovgivningscyklus. EØSU planlægger tematisk, men mangler langsigtet strategisk planlægning for hele udvalget. Begge udvalg har klare regler og retningslinjer, der dækker hele produktionscyklussen for alle typer udtalelser, og som er udformet med henblik på at sikre et ensartet kvalitetsniveau og standardisering. Dette omfatter regler for format, længde, udarbejdelse og gennemgang af udtalelser inden deres endelige vedtagelse. Udvalgene har også udviklet procedurer og særlige ordninger for hastesager. Administratorerne støtter ordførerne ved at tilvejebringe relevante politiske oplysninger og kontrollere teksters klarhed og sammenhæng under hele udarbejdelsen af udtalelsen. For at undgå dobbeltarbejde deler EØSU og Regionsudvalget en række administrative tjenester og støttetjenester inden for oversættelse, logistik og IT-support. Jf. punkt [17-29](#).

- 10** Begge udvalg gør omfattende brug af eksperter til at hjælpe dem med at udarbejde udtalelser, men de har ingen gennemsigtige kriterier for deres udvælgelse. Regionsudvalget har heller ikke fastlagt procedurer for udvælgelse af eksperter eller oprettet et register over tidligere eksperter på udvalgsniveau. Dette medfører en risiko for bias, hæmmer gennemsigtigheden og udgør derfor en omdømmemæssig risiko for udvalgene. Jf. punkt [30-36](#).

Anbefaling 1

Øge gennemsigtigheden i udvælgelsen af eksperter

Med hensyn til udvælgelsen af eksperter:

- a) bør hvert udvalg opstille og offentliggøre kriterier
- b) Regionsudvalget bør udvikle procedurer og et centralt register over eksperter, hvor eksperternes tidligere arbejde i udvalget og deres ekspertiseområder registreres.

Måldato for gennemførelsen: December 2026

- 11** EØSU afgav sine udtalelser inden for de frister, som Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen havde fastsat, i 71 % af tilfældene, mens Regionsudvalget overholdt fristerne i 33 % af tilfældene. Begge udvalg oplyste dog, at de prioriterer de politiske frister: De tilstræber at afgive deres udtalelser, inden afstemningen finder sted i det relevante udvalg i Europa-Parlamentet. EØSU opfyldte dette mål i 84 % af tilfældene, og RU i 74 %. Jf. punkt [40-47](#).
- 12** Ingen af udvalgene råder over centrale resultatindikatorer eller automatiserede systemer til at overvåge overholdelsen af institutionelle og politiske frister på en konsekvent og systematisk måde. Manglen på automatiseret resultatsporing og varslinger gør det vanskeligt at identificere flaskehalse tidligt og efterfølgende rapportere om resultater. Jf. punkt [48-51](#).

Anbefaling 2

Forbedre overvågningen af udtalelsernes rettidighed

Hvert udvalg bør:

- a) indføre nøgleresultatindikatorer for rettidighed (f.eks. procentdel af udtalelser, der vedtages inden for institutionelle og politiske frister)
- b) integrere automatisk sporing af tidsfrister og automatiske varslinger i deres workflowværktøjer
- c) analysere, om der er behov for organisatoriske tilpasninger for hurtigere at kunne vedtage udtalelser.

Måldato for gennemførelsen: December 2027

- 13** Udvalgene har opdateret deres kommunikationsstrategier, som omfatter brug af flere forskellige værktøjer (sociale medier, websteder, pressemeddelelser), brede interessentnetværk og en række målrettede opsøgende aktiviteter. De har også styrket deres interinstitutionelle samarbejde med Europa-Parlamentet og Kommissionen og oprettet netværk for at styrke inddragelsen af interessenter. Jf. punkt [54-59](#).
- 14** Selv om begge udvalg er opmærksomme på, at effektmåling er en strategisk prioritet, har de endnu ikke gennemført det i praksis. Begge udvalg måler output (antal udtalelser, omtale i medierne osv.), men ikke resultater eller effekten af deres udtalelser på lovgivningen. Regionsudvalget indførte årlige effektrapporter i 2015, men disse er fortsat beskrivende og outputbaserede. EØSU overvåger udtalelsernes effekt på tematisk sektions- og gruppeniveau, men der mangler et standardiseret rapporteringssystem for hele udvalget. Begge udvalg har revideret formatet af deres udtalelser for at gøre det lettere at vurdere effekten, men ingen af udvalgene følger konsekvent op på, hvordan deres anbefalinger afspejles i EU-lovgivningen. Jf. punkt [60-66](#).

Anbefaling 3

Institutionalisere resultatmåling

Udvalgene bør:

- a) udvikle og konsekvent anvende procedurer for kvalitative og resultatbaserede indikatorer (f.eks. antal udtalelser, der afspejles i lovgivningen, institutionel anvendelse), der gør det muligt at vurdere effekten bedre
- b) rapportere årligt om resultaterne med både kvantitative og kvalitative indikatorer.

Måldato for gennemførelsen: December 2027

Et nærmere blik på vores bemærkninger

Kvalitetsstyringsprocesser er retningsgivende for udarbejdelsen af udtalelser, men der er mangler i procedurerne for udvælgelse af eksperter

- 15** OECD er af den opfattelse, at politiske rådgivende organer skal have klare roller og ansvarsområder for at kunne udarbejde udtalelser af høj kvalitet⁴. De rådgivende organer bør tilpasse arbejdsprogrammerne til lovgivningscykluser og institutionelle prioriteter. OECD anerkender også vigtigheden af gennemsigtig udarbejdelse og inddragelse af eksperter til kvalitetssikring⁵.

⁴ Ibid., s. 72 og 84.

⁵ Ibid., s. 12, 45 og 79.

16 Til udarbejdelsen af de forskellige typer udtalelser forventede vi, at udvalgene havde:

- klare regler, arbejdsmetoder, procedurer, beslutningsansvar og dokumenterede arbejdsgange, der dækker hele processen fra planlægning til endelig vedtagelse, og som også afspejler både de kortsigtede (årlige) og langsigtede EU-lovgivningsperspektiver
- passende haste- og beredskabsforanstaltninger til at sikre rettidig reaktion på nye eller uforudsete opgaver
- udarbejdet retningslinjer, minimumsstandarder og gennemgangsprocesser til kontrol af udtalelsernes nøjagtighed og sammenhæng (herunder type, længde, format) med henblik på bedre kvalitet
- processer, der tager hensyn til synspunkterne fra de forskellige interessenter, der er repræsenteret i udvalgene
- gennemsigtige kriterier og processer for udvælgelse af eksperter.

Procedurerne dækker hele produktionscyklussen for udtalelser

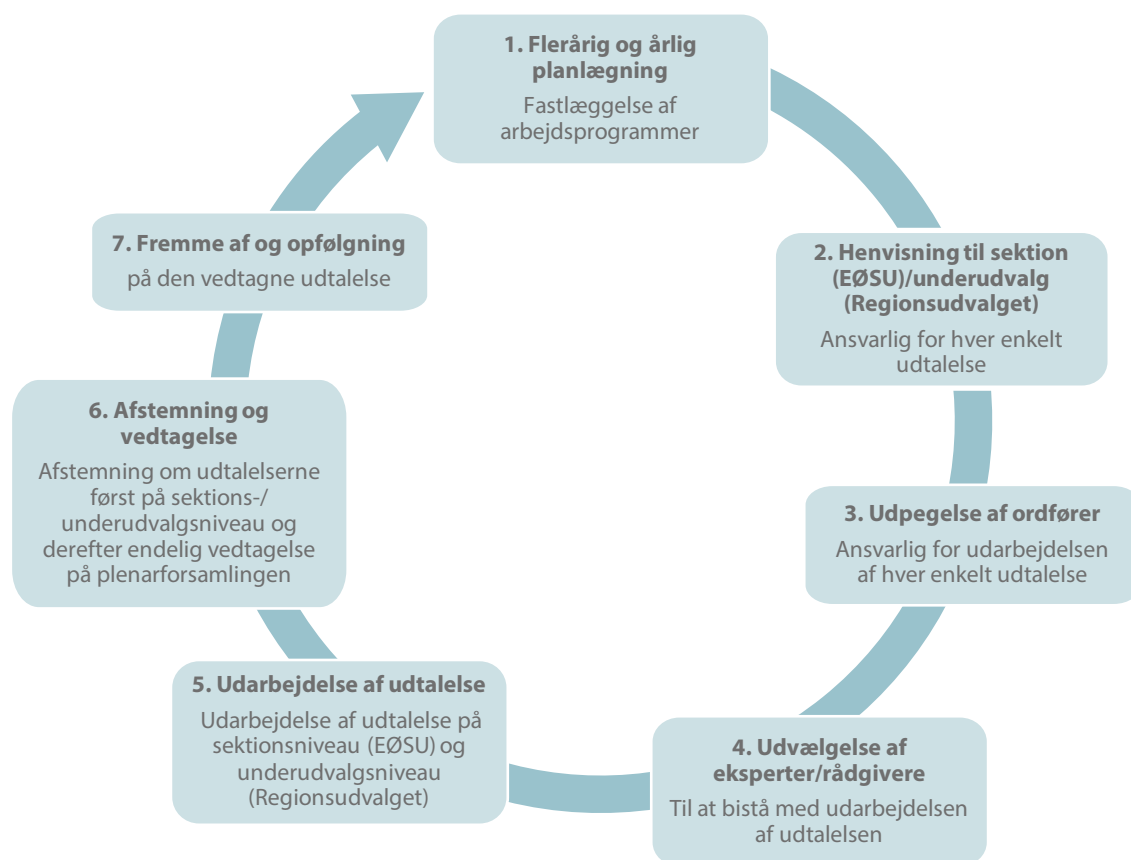
17 Begge udvalg har fastlagte arbejdsgange, der dækker hele processen med at afgive udtalelser. Processerne er beskrevet i forretningsordenen, som ajourføres regelmæssigt⁶ og beskrives nærmere i gennemførelsesbestemmelserne. *Figur 1* viser de forskellige trin og reglerne i forbindelse med hvert trin. Samarbejdet med Europa-Parlamentet⁷ og Kommissionen⁸ er fastlagt i samarbejdsaftaler. I de senere år (2022 og 2024) blev disse også opdateret.

⁶ EØSU's forretningsorden 2022 og Regionsudvalgets forretningsorden 2024.

⁷ EØSU's samarbejdsaftale med Europa-Parlamentet fra 2024 og Regionsudvalgets samarbejdsaftale med Europa-Parlamentet fra 2024.

⁸ EØSU's protokol med Europa-Kommissionen 2022 og Regionsudvalgets protokol med Europa-Kommissionen 2024.

Figur 1 | Cyklus for udarbejdelse af udtalelser

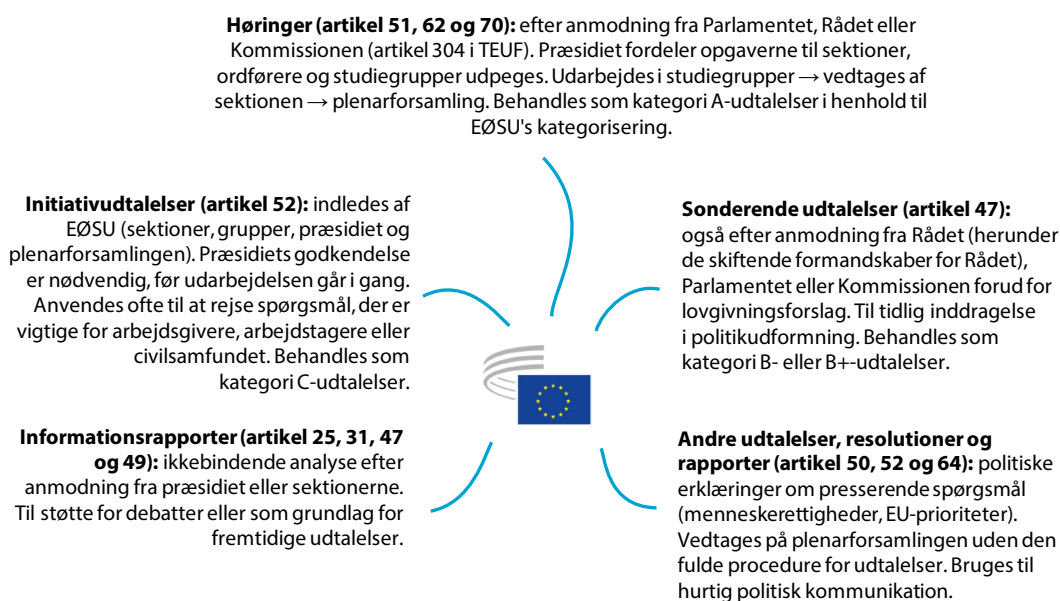

Kilde: EØSU og Regionsudvalgets forretningsordener.

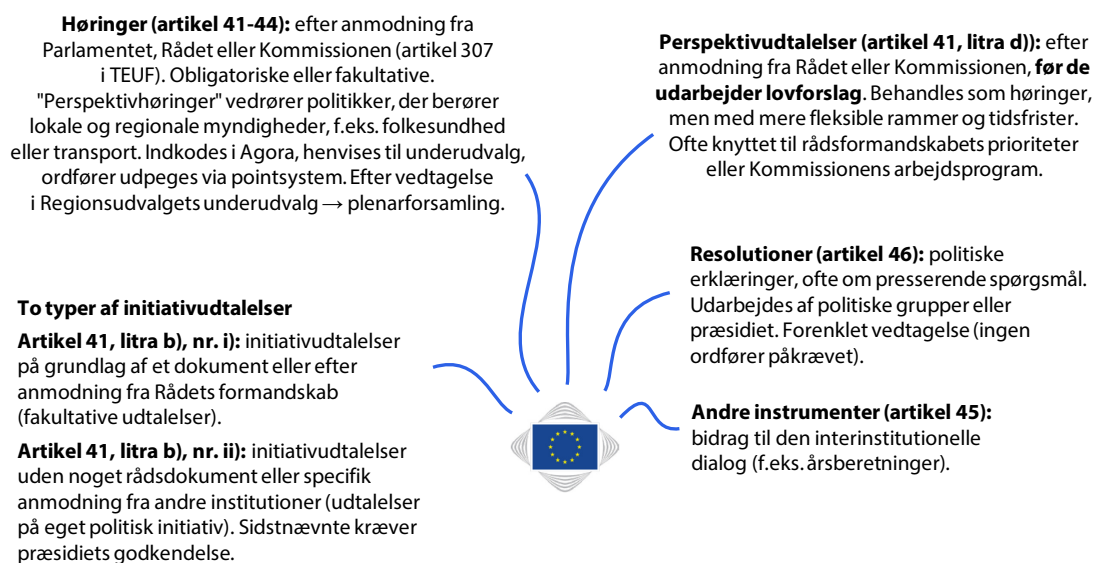
- 18** Regionsudvalgets egne flerårige politiske prioriteter er tilpasset EU-institutionernes prioriteter og lovgivningscyklussen. EØSU's langsigtede planlægning er baseret på en række tematiske årlige instrumenter, der er udviklet på tematisk sektionsniveau. Fraværet af langsigtede prioriteringer for EØSU som helhed begrænser en mere strategisk og tværgående planlægning af dets arbejde. Vi anser dette for at være særligt vigtigt i forbindelse med initiativudtalelser, hvis relevans afhænger af, om de er på linje med de fremadrettede institutionelle prioriteter. I 2024-2025 iværksatte EØSU imidlertid en proces med henblik på at gå over til en mere integreret strategisk planlægningsmetode.
- 19** Hvert udvalgs forretningsorden fastsætter specifikke regler for arbejdsgangen i forbindelse med hver type udtalelse: høringer, sonderende udtalelser, initiativudtalelser og resolutioner (*figur 2*). Forretningsordenen beskriver grundlaget for hver udtalelse, de påkrævede procedurer for udarbejdelse og godkendelse, og hvordan outputtet skal leveres til EU-institutionerne.

Figur 2 | Procedurer for forskellige typer udtalelser

EØSU's outputkategorier og forretningsorden

Regionsudvalgets outputkategorier og forretningsorden

Kilde: Revisionsretten, baseret på EØSU's og Regionsudvalgets forretningsordener.

- 20** Processerne for udarbejdelse og vedtagelse af høringer og initiativudtalelser og arbejdsgangene for hvert trin er beskrevet i **bilag II** (EØSU) og **bilag III** (Regionsudvalget). I vores stikprøve på 60 udtalelser fandt vi, at begge udvalg fulgte deres forretningsorden.

Der er specifikke regler, som gør det muligt at reagere rettidigt i hastesituationer

- 21** Begge udvalg har fastlagt hurtige beslutningsprocesser og ordninger for forretningskontinuitet i tilfælde af kriser og driftsforstyrrelser. Hvis det er nødvendigt, tillader EØSU's forretningsorden at anvende "hasteprocedurer" for at overholde stramme frister. I stedet for at anvende en studiegruppe og en sektion kan EØSU udpege en hovedordfører, som skal udarbejde en udtalelse og forelægge den direkte for plenarforsamlingen til vedtagelse. Dette fremskynder processen ved at omgå flere udarbejdelses- og gennemgangscyklusser, men begrænser også omfanget af, hvad EØSU kalder "dynamisk kompromis", dvs. dets metode til at søge konsensus mellem de tre grupper, der udgør det (punkt **05** i **bilag I**). Derudover kan EØSU forkorte fristerne for oversættelser.
- 22** Tilsvarende kan der i Regionsudvalget udpeges en hovedordfører til at forelægge et udkast til hasteudtalelse direkte for plenarforsamlingen til vedtagelse. Regionsudvalget kan også fremsætte resolutionsudkast i stedet for en formel udtalelse, og dets forretningsorden har siden 2024 givet mulighed for hasteudtalelser⁹. Denne mekanisme hjælper Regionsudvalget med at reagere hurtigt på hasteanmodninger fra Parlamentet, Rådet eller Kommissionen. I henhold til EU-traktaterne har resolutioner dog ingen juridisk gyldighed i Rådet.
- 23** Ifølge sine årsberetninger udarbejdede EØSU 1 015 udtalelser i 2019-2024, hvoraf 86 udtalelser var omfattet af "hurtige godkendelsesprocesser"¹⁰. Det fremgår af Regionsudvalgets årsberetninger for 2019-2024, at det vedtog i alt 357 udtalelser, herunder 40 resolutioner og 15 andre¹¹ hasteudtalelser.

⁹ Regionsudvalgets forretningsorden fra 2024, artikel 44 og 46.

¹⁰ EØSU's forretningsorden fra 2022, artikel 70, 79 og 89-91.

¹¹ Regionsudvalgets forretningsorden fra 2024, artikel 43.

Udvalgene følger de fastlagte retningslinjer for udarbejdelse og gennemgang, når de afgiver udtalelser

- 24** Begge udvalg har fastlagt regler og retningslinjer for udarbejdelsen af deres udtalelser, herunder krav til format, længde og klarhed. Det fælles interne oversættelsesdirektorat stiller redskaber til udarbejdelse til rådighed, og ligeledes skabeloner og vejledning med det formål at sikre, at udtalelserne er formuleret i et klart og præcist sprog og med ensartet terminologi.
- 25** Når der udpeges en ordfører for en ny udtalelse, udarbejder sektionssekretariatet en informationspakke med de relevante oplysninger til ordføreren, ekspert, sektionens formand og studiegruppemedlemmerne¹². Den indeholder baggrundsdokumenter og referencemateriale, tidligere EØSU-udtalelser om de pågældende specifikke emner og praktisk vejledning. I vores stikprøve konstaterede vi, at der var udarbejdet en informationspakke i alle 30 tilfælde i stikprøven, bortset fra to tilfælde, hvor den tekniske karakter betød, at der ikke var behov for informationspakker.
- 26** Når der udpeges en ordfører til en ny udtalelse i Regionsudvalget, får denne ligeledes udleveret en politikanalyse fra den politikansvarlige i det underudvalgssekretariat, der er ansvarligt for udtalelsen. Analysen indeholder en beskrivelse af emnet, tidligere initiativer fra Europa-Kommissionen på området, den seneste udvikling, standarder og skabeloner samt oplysninger om tidligere relaterede udtalelser fra Regionsudvalget. I vores stikprøve på 30 udtalelser konstaterede vi, at denne analyse var blevet udarbejdet i 23 tilfælde. Regionsudvalget oplyste, at de øvrige syv tilfælde (hasteresolutioner eller udtalelser med en hovedordfører) blev udarbejdet gennem en hasteprocedure¹³, som på grund af tidsmæssige begrænsninger ikke omfatter detaljerede politiske analyser.
- 27** I EØSU sikrer arbejdsgangene, arbejdsmetoden med "dynamisk kompromis" og proceduren for vedtagelse af udtalelser, at indholdet bliver kontrolleret. Hvert udkast forelægges flere gange til intern kontrol og debat på flere niveauer (i arbejdsgruppen, sektionen og til sidst på plenarniveau) før den endelige vedtagelse med henblik på, at udtalelserne afspejler de interesser og perspektiver, som det organiserede civilsamfund har som hele. EØSU's personale støtter ordførerne ved at kontrollere teksternes klarhed og sammenhæng under hele udarbejdelsen af udtalelsen.

¹² EØSU (2020), [Konsolideret vejledning i udarbejdelse af udtalelser](#), afsnit 6, punkt 6.8.

¹³ [Regionsudvalgets forretningsorden fra 2024](#), artikel 44.

- 28** Udarbejdelsen af udtalelser i Regionsudvalget afspejler de forskellige interesser og prioriteter, som de lokale og regionale myndigheder i hele EU har. Det endelige indhold af hver udtalelse tager form gennem drøftelse og afstemning om ændringsforslag, som Europarådets medlemmer stiller på de tematiske møder og plenarmøderne (punkt **08** i **bilag I**). Yderligere støtte til udarbejdelsen af udkast ydes af Regionsudvalgets underudvalgssekretariater og den medarbejder, der er ansvarlig for sagen i den politiske gruppes sekretariat.
- 29** Udkastene gennemgås også sprogligt og med hensyn til teknisk nøjagtighed i hvert udvalg af tematiske sekretariater og oversættelsesenhederne i EØSU og Regionsudvalgets fælles direktorat for oversættelse. Inden udtalelserne forelægges plenarforsamlingen, kontrollerer begge udvalgs administrative tjenester, at de overholder standarderne og er klare.

Udtalelser omfatter systematisk høring af en række forskellige interessenter

- 30** Begge udvalg har udviklet processer, der gør det muligt for ordførerne at tage hensyn til interessenternes synspunkter og dermed forbedre udtalelsernes kvalitet. De har også forskellige måder at samarbejde med deres vigtigste interessenter på, afhængigt af type af erklæring, emne og tidsramme. I EØSU bistår sektionsskretariaterne ordførerne med at sikre, at høringer af interessenter forbliver repræsentative for arbejdsgivere, arbejdstagere og civilsamfundet.
- 31** Omfanget af høringerne afhænger af udtalelsens art og er op til ordføreren, hvilket giver en vis fleksibilitet. I visse tilfælde er der også begrænset tid til høringen. Nogle af udtalelserne i vores stikprøve omfattede derfor brede og forskelligartede synspunkter fra interessenter (herunder en territorial konsekvensanalyse, en undersøgelse af regionale aspekter eller offentlige høringer), mens andre primært var udarbejdet på baggrund af høringer, der var begrænset til en lokal/regional sammenhæng eller til Bruxelles-baserede interessenter for så vidt angår Regionsudvalget. Disse høringer registreres i udvalgenes workflowværktøj, men dette gøres ikke altid systematisk.

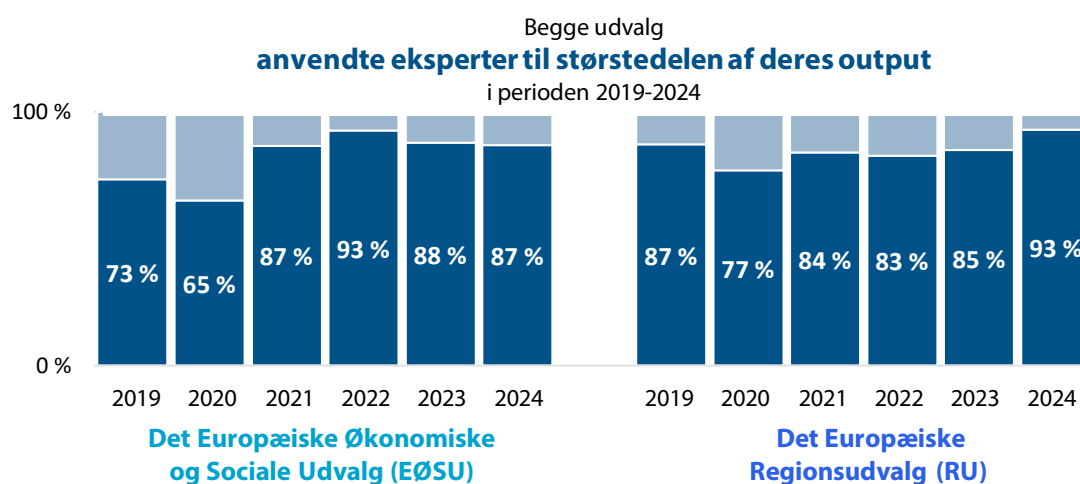
- 32** Da EØSU's mandat er at repræsentere arbejdsgivere, arbejdstagere og det organiserede civilsamfund, foregår udarbejdelsen af udtalelser i studiegrupper, der består af et lige stort antal medlemmer fra hver af de tre grupper. Dermed kan hver gruppes synspunkter indarbejdes i udtalelserne. For at indsamle bredere synspunkter arrangerer EØSU høringer med eksterne civilsamfundsorganisationer, NGO'er eller akademikere. I 2004 etablerede EØSU en struktur for dialog med civilsamfundsorganisationer ([kontaktgruppen med civilsamfundets europæiske organisationer og netværk](#)) og et [netværk af nationale økonomiske og sociale råd i EU](#). EØSU hører også unge fra det organiserede civilsamfund ([Ungdomstest](#)) og inddrager repræsentanter fra kandidatlande ([Initiativet om medlemmer fra kandidatlande](#)).
- 33** Regionsudvalgets mandat er at repræsentere de lokale og regionale myndigheders interesser. Ordførerne kan afholde høringer med interessenter, når de udarbejder udtalelser. Dette foregår normalt i Regionsudvalgets lokaler og kan omfatte regionale sammenslutninger, akademiske eksperter eller repræsentanter for civilsamfundet. Regionsudvalget inddrager også interessenter indirekte gennem samarbejde med sammenslutninger af regioner og byer på EU-niveau (f.eks. [Eurocities](#), [De Europæiske Kommuner og Regioners Råd](#) og [Forsamlingen af Regioner i Europa](#)). Regionsudvalget anvender forskellige mekanismer og netværk ved udarbejdelsen af sine udtalelser, herunder et [netværk af regionale knudepunkter](#) og værktøjskassen for bedre regulering og nærhedsprincippet, strategien for territoriale konsekvensanalyser og ekspertgruppen om nærhedsprincippet.

Der er mangler i udvalgenes procedurer for udvælgelse af eksperter

- 34** De primære input til udtalelserne kommer fra udvalgets medlemmer, især ordførerne, og fra studiegrupper for EØSU's vedkommende. Medlemmerne af begge udvalg kan gøre brug af eksperter (i EØSU's terminologi kaldet "rådgivere") til at bistå med udarbejdelsen af en udtalelse. I 2019-2024 blev der i de fleste udtalelser, 84 %, gjort brug af eksperter; i nogle tilfælde rådgav flere eksperter om en enkelt udtalelse. Det er eksperternes rolle at tilvejebringe specialiseret viden og indsigt, der kan supplere ordførerens egne perspektiver og være til hjælp ved udarbejdelsen af udtalelser. De kan også blive anmodet om at støtte ordføreren, når en udtalelse drøftes på plenarforsamlingen samt på møder med repræsentanter for EU-institutionerne, interessenter og andre relevante parter. Eksperterne aflønnes ikke for deres arbejde, men har ret til godtgørelse af rejseomkostninger og faste rejse- og mødetillæg.

35 I den reviderede periode (2019-2024) benyttede udvalgene eksperter til de fleste af deres output (*figur 3*). I vores stikprøve på 30 EØSU-udtalelser var der eksperter involveret i de 28. I 11 tilfælde blev der udpeget mere end én ekspert til en udtalelse (f.eks. én ekspert til ordføreren og en anden til en gruppe). I stikprøven på 30 af Regionsudvalgets udtalelser var der eksperter involveret i 23 tilfælde. I de resterende syv tilfælde, hvor der blev anvendt hasteprocedurer (punkt **26**), var der ikke tilstrækkelig tid til at inddrage eksperter.

Figur 3 | Ekspertdeltagelse i udvalgene

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra EØSU og Regionsudvalget.

36 I Regionsudvalget er der ingen fast procedure for udvælgelse af eksperter, og valget overlades til ordføreren. Dette er bekymrende for gennemsigtigheden og kvaliteten af de udvalgte eksperter og kan skabe en risiko for omdømmet, da det er sværere at påvise, at eksperterne er udvalgt objektivt og uden interessekonflikter. Regionsudvalget har heller ikke et ekspertregister, hvilket betyder, at erfaringerne i forbindelse med en udtalelse ikke nødvendigvis noteres ned eller bruges igen.

37 EØSU har oprettet et register over tidligere rådgiveres inddragelse, og alle potentielle rådgivere skal indsende et CV, der viser relevant ekspertise i forbindelse med det emne, som udtalelsen vedrører. Ordføreren kan foreslå en kandidat til sektionsformanden, som har ansvaret for at gennemgå CV'et og formelt udnævne rådgiveren. Der findes dog ingen gennemsigtige kriterier for udvælgelse af eksperter på tværs af udvalget.

Udtalelser når ikke altid frem til EU-lovgiverne i tide, og forsinkelser overvåges ikke systematisk

38 Tidspunktet er afgørende for, hvor meget indflydelse en udtalelse får på den politiske beslutningstagning. Ifølge OECD kan "rådgivning, der offentliggøres lige inden politiske debatter i parlamenter, påvirke drøftelserne, mens effekten af rådgivning, der kommer bare en dag efter debatten, er betydelig mindre"¹⁴. I EU-sammenhæng fastlægger traktaterne, at udvalgene formelt er involveret i EU's lovgivningsproces. For at udvalgenes udtalelser kan få effekt, skal vigtige institutionelle politiske måldatoer derfor overholdes, f.eks. frister i Europa-Parlamentet for fremsættelse af ændringsforslag, afstemning i Parlamentets udvalg og senest afstemning på Parlamentets plenarmøde.

39 Vi forventer, at udvalgene:

- afgiver deres udtalelser rettidigt, dvs. inden for de institutionelle frister og på et tidspunkt, hvor de kan påvirke lovgiverne, og
- har mekanismer til systematisk at overvåge, om deres udtalelser afgives rettidigt, samt til at vurdere de vigtigste årsager til forsinkelserne og foreslå korrigerende foranstaltninger.

Det er en udfordring at afgive udtalelser inden for de institutionelle frister

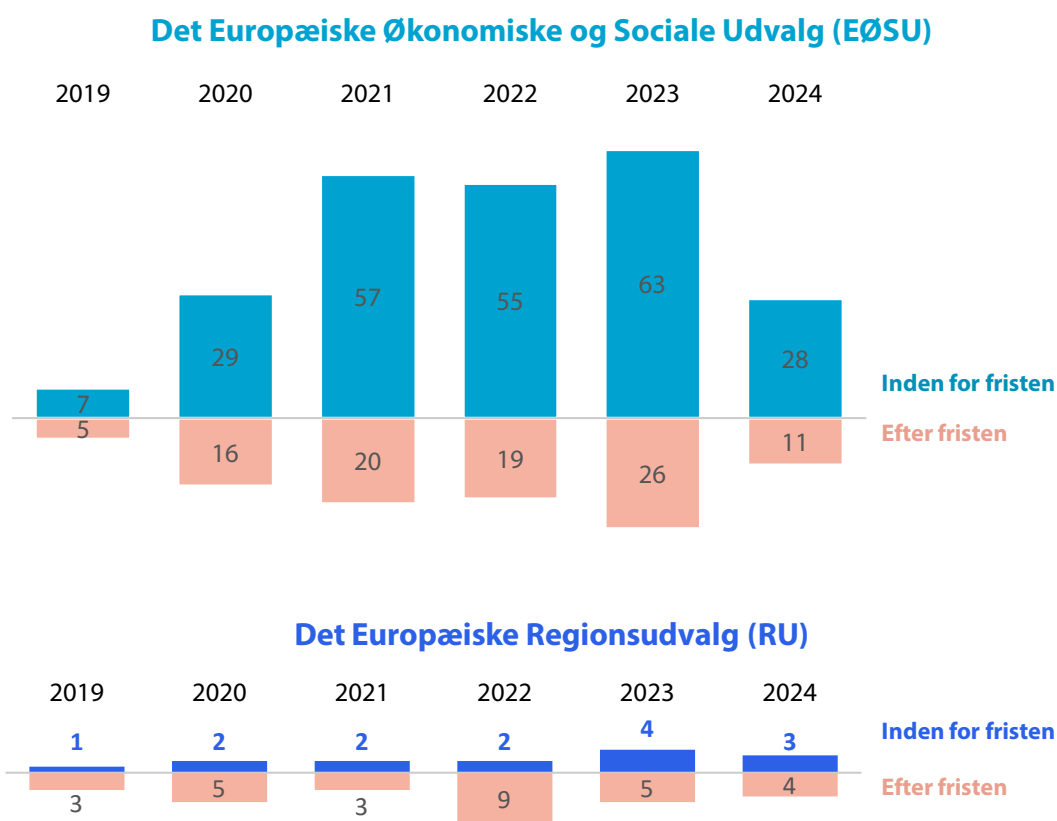
40 Siden 2009 har Europa-Parlamentet, bortset fra visse hastesager, konsekvent fastsat en frist på tre måneder for modtagelse af svar fra udvalgene¹⁵. Denne praksis anerkendes i samarbejdsaftalen mellem Europa-Parlamentet og EØSU fra maj 2024. For Regionsudvalget var der ingen lovbestemmelse, der krævede en systematisk frist på tre måneder, men i praksis anvendes denne frist for størstedelen (77 %) af Parlamentets henvisninger til Regionsudvalget. Rådet fastsætter enten en præcis frist eller anmoder i de fleste tilfælde om udtalelsen så hurtigt som muligt. Der er mulighed for fleksibilitet: Parlamentet kan forkorte fristerne i hastetilfælde, og udvalgene kan anvende fremskyndede procedurer for at sikre rettidig levering, jf. punkt **23**.

¹⁴ OECD (2017), *Policy Advisory Systems*, s. 58.

¹⁵ Artikel 304 i TEUF.

41 Vi analyserede de datatabeller, vi modtog fra udvalgene for 2019-2024, for at vurdere den samlede overholdelse af institutionelle frister for udtalelser om obligatoriske høringer. Antallet af udtalelser hænger sammen med EU's lovgivningsmæssige dagsorden. Udvalgene anmodes derfor om færre udtalelser ved begyndelsen og slutningen af et parlaments mandat. Af de i alt 336 obligatoriske høringer af EØSU i denne periode blev 239 udtalelser (71 %) afgivet inden de institutionelle frister. Af de 43 obligatoriske høringer af Regionsudvalget i samme periode blev kun 14 udtalelser (33 %) afgivet inden for de institutionelle frister (*figur 4*).

Figur 4 | Obligatoriske høringer, der overholdt institutionelle frister

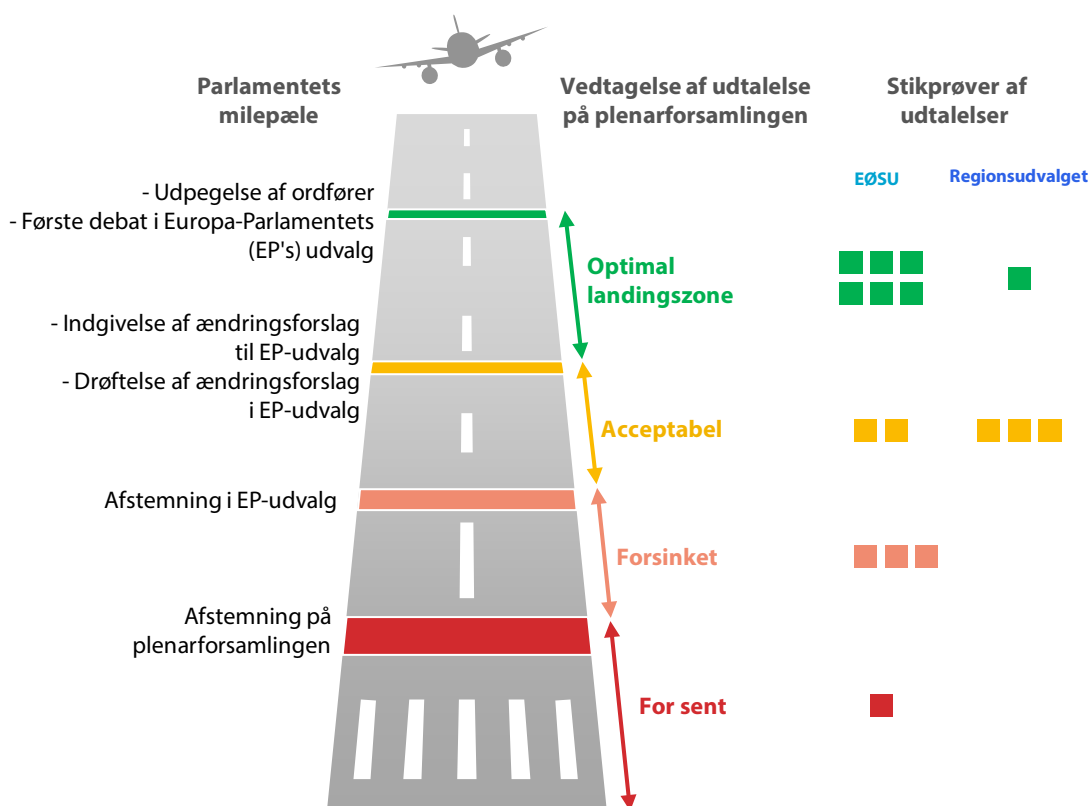

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra EØSU og Regionsudvalget.

Obligatoriske høringer afgives undertiden for sent til, at Europa-Parlamentet aktivt kan tage dem i betragtning

- 42** Uanset de formelle institutionelle frister tilstræber begge udvalg at prioritere politiske frister - såsom fristerne for drøftelser og ændringsforslag i Europa-Parlamentets udvalg, afstemninger i disse udvalg og senest afstemninger i Parlamentets plenarforsamling - for at øge sandsynligheden for, at deres bidrag tages i betragtning, mest mulig. Overholdelsen af disse institutionelle "landingszoner" øger chancen for, at udvalgets udtalelser er relevante og får indflydelse på lovgivningsprocessen, især hvis de afgives inden den første udveksling af synspunkter i det relevante parlamentsudvalg.
- 43** Vi sammenlignede datoerne for, hvornår udtalelser om de 14 obligatoriske høringer af EØSU i vores stikprøve blev vedtaget på EØSU's plenarforsamling inden for Europa-Parlamentets vigtigste lovgivningsmæssige milepæle. Seks ud af 12 høringer overskred de optimale frister (dvs. "landingszonerne", som vist i [figur 5](#)). I forbindelse med to høringer blev lovgivningen dog trukket tilbage eller er endnu ikke er vedtaget. For Regionsudvalget blev udtalelserne om tre af de fire obligatoriske høringer i vores stikprøve ikke afgivet inden for de optimale frister, men blev dog stadig afgivet i tide til afstemningen om ændringsforslagene i det relevante udvalg i Europa-Parlamentet. Hvis Parlamentet modtager en udtalelse efter den optimale landingszone, er der ringere sandsynlighed for, at den bliver taget i betragtning, hvilket begrænser dens indflydelse på EU's beslutningstagning.

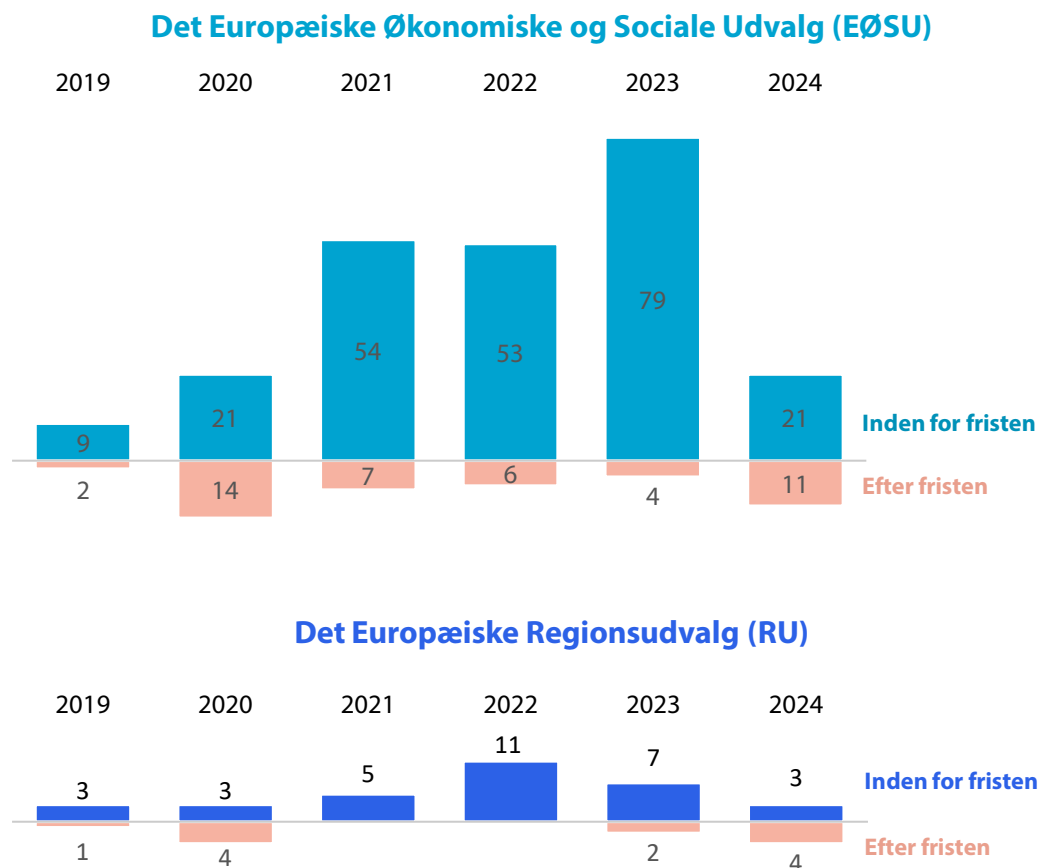
Figur 5 | Timingen af obligatoriske høringer og Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige milepæle

Kilde: Revisionsretten, baseret på en stikprøve fra EØSU og Regionsudvalget.

44 Vi analyserede også de data, der blev modtaget fra udvalgene for 2019-2024, for at vurdere den overordnede overholdelse af de politiske frister for udtalelser om obligatoriske høringer. Af de i alt 336 obligatoriske høringer af EØSU i denne periode fulgte de 55 enten særlige parlamentariske procedurer eller lå forud for den relevante afstemning i parlamentet. De blev derfor udelukket fra beregningen af overholdelsen. Af de resterende 281 høringer blev de fleste (237, eller 84 %) afgivet inden afstemningen i parlamentsudvalget ("optimale" og "acceptable" landingszoner), og 44 (16 %) blev afgivet efter afstemningen i parlamentsudvalget ("forsinkede" og "for sene" landingszoner). For Regionsudvalget blev 32 (74 %) af de 43 obligatoriske høringer for 2019-2024 afgivet inden afstemningen i Parlamentets udvalg, mens 11 (26 %) eller afgivet efter afstemningen i Parlamentets udvalg (figur 6).

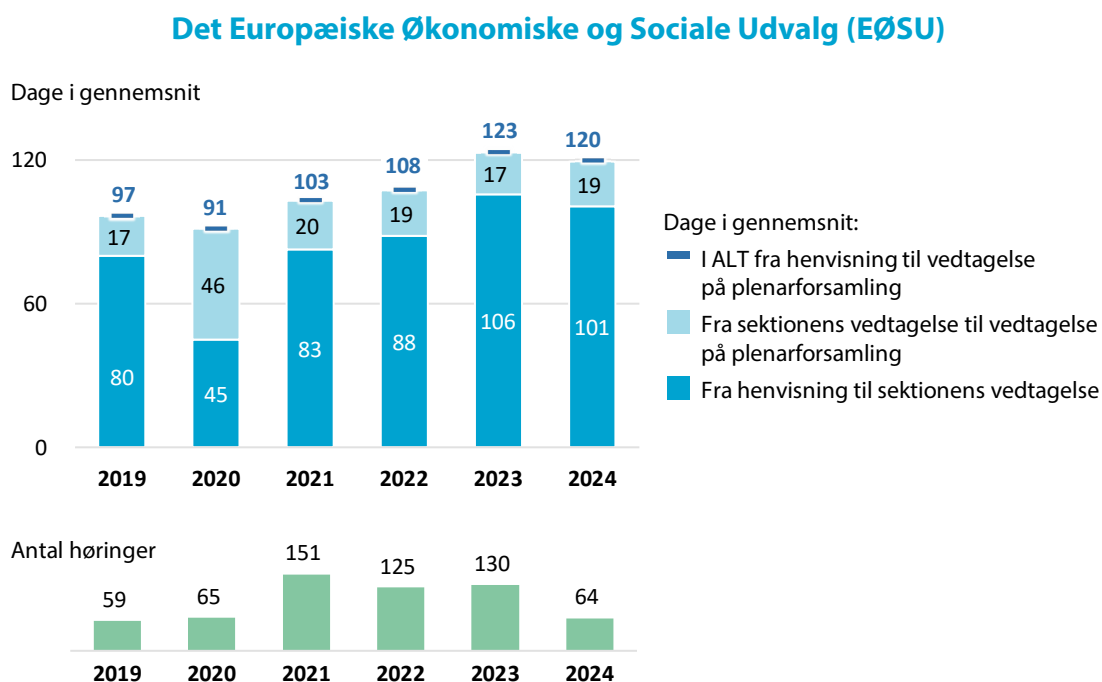
Figur 6 | Overholdelse af obligatoriske høringer inden for politiske frister

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra EØSU og Regionsudvalget.

- 45** Vi konstaterede, at den tid, det tager EØSU at vedtage høringsudtalelser, er blevet længere i løbet af revisionsperioden. Den gennemsnitlige tid, der forløb fra høring til vedtagelse på plenarforsamlingen, steg fra 97 dage i 2019 til 120 dage i 2024 (*figur 7*). Det tager tid at opnå konsensus blandt studiegrupper, og EØSU's forretningsorden sætter ingen øvre grænse for antallet af studiegruppe- og sektionsmøder. Vi konstaterede tidslommer mellem de forskellige trin i udarbejdelsen af udtalelser om 14 obligatoriske høringer i vores stikprøve på 30 EØSU-udtalelser: I tre tilfælde fandt det første møde i studiegruppen sted mere end tre måneder efter henvisningen, og i et af disse tilfælde efter seks måneder. Vi fandt også to tilfælde, hvor der var mere end to måneder mellem vedtagelsen i henholdsvis sektionen og på plenarforsamlingen. Yderligere oplysninger findes i *bilag IV*.

Figur 7 | EØSU-høringer (antal dage fra henvisning til en sektion til vedtagelse på plenarforsamlingen)

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra EØSU.

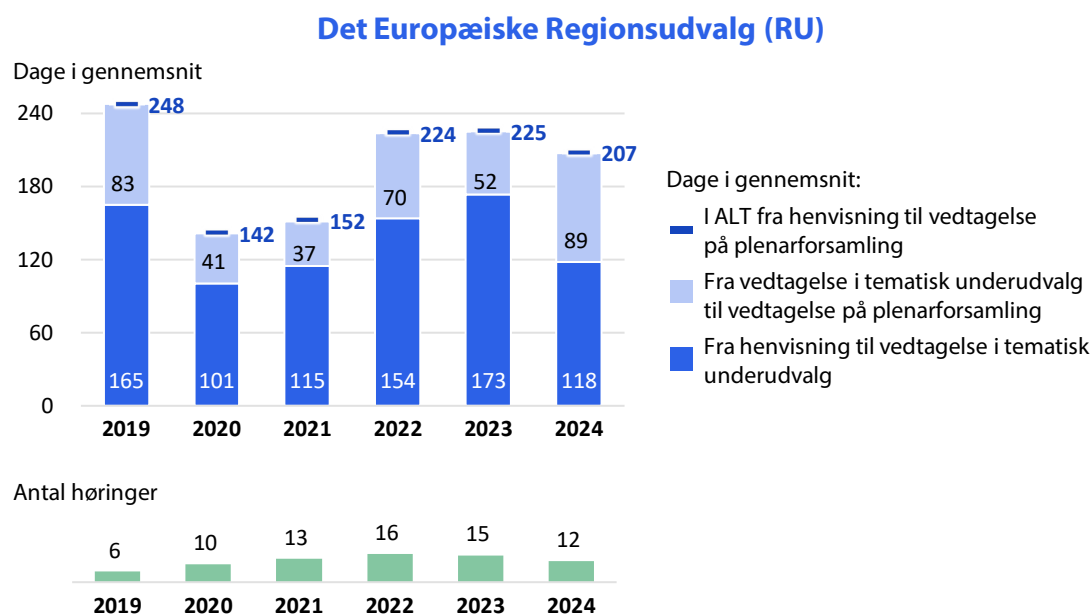
46 For så vidt angår Regionsudvalget er vedtagelsestiden faldet en smule fra 248 dage i 2019 til 207 dage i 2024. Ifølge Regionsudvalgets forretningsorden¹⁶ skal der udarbejdes en udtalelse efter højst to møder i Regionsudvalgets underudvalg. Vi undersøgte de 30 tilfælde i stikprøven hos Regionsudvalget og konstaterede, at denne regel blev overholdt for alle 24 udtalelser. Reglen gjaldt ikke de seks resolutioner i stikprøven, da resolutioner vedtages direkte på plenarforsamlingen¹⁷. For Regionsudvalget skyldes forsinkelserne primært faktorer, der hænger sammen med dets politiske kalender og formelle vedtagelsesstruktur. Regionsudvalgets plenarforsamling mødes kun fem til seks gange om året, hvilket betyder, at hvis en udtalelse ikke når at blive færdig til en bestemt plenarforsamling, kan den endelige vedtagelse blive udskudt i flere uger eller måneder.

¹⁶ Regionsudvalgets forretningsorden fra 2024, artikel 54, stk. 1.

¹⁷ Ibid., artikel 46.

47 Tiden mellem Regionsudvalgets underudvalgsmøder og plenarmøder udgør ca. en tredjedel (31 %) af den samlede tid, der bruges på høringer (*figur 8*). Blandt de fire obligatoriske høringer i vores stikprøve på 30 fandt vi et tilfælde, hvor der var gået 48 dage mellem vedtagelsen i Regionsudvalgets underudvalg og vedtagelsen på plenarforsamlingen, svarende til 35 % af den samlede tid fra henvisning til endelig vedtagelse (136 dage). Vi bemærkede også, at der kan opstå risici vedrørende rettidighed tidligt i arbejdsgangen. Én høring blev først drøftet i et tematisk underudvalg 64 dage efter, at den var blevet henvist. Yderligere oplysninger findes i *bilag IV*.

Figur 8 | Høringer i Regionsudvalget (antal dage fra henvisning til behandling i underudvalg og til vedtagelse på plenarforsamlingen)

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra Regionsudvalget.

Udvalgene følger ikke systematisk institutionelle eller politiske frister

48 Ingen af udvalgene har et automatisk værktøj til at spore overholdelsen af tidsfrister på en konsekvent og systematisk måde, gøre opmærksom på kommende institutionelle og politiske frister, eller sende automatiske varsler for udtalelser, der er bagud i forhold til fristen. Desuden foreligger der ikke umiddelbart historiske data om overholdelsen af EU's institutionelle frister.

- 49** EØSU's arbejdsværktøj viser milepæle i udtalelsernes livscyklus (data fra Agora om hver enkelt udtalelse fra henvisning til vedtagelse på plenarforsamlingen), oplysninger om ekspertmøder og studiegrupper samt relaterede dokumenter. Der mangler dog oplysninger om f.eks. institutionelle frister for udtalelser om høringer og om formidling. I det meste af den reviderede periode blev overholdelsen af frister overvåget individuelt af hvert sektionssekretariat. I slutningen af 2024 indførte EØSU et regneark til at holde øje med rettidigheden i forhold til interne frister, hvor medarbejderne selv indførte oplysningerne manuelt.
- 50** Regionsudvalget anvender et andet workflowværktøj til intern kommunikation, informationsudveksling og videnoverførsel mellem Regionsudvalgets medlemmer og personale. Systemet viser hele livscyklussen for udtalelser fra arbejdsdokumenter til endelig vedtagelse, herunder alle ændringer og tilhørende møder. Det konsoliderer data fra interne IT-værktøjer (f.eks. Agora) og manuelt indførte, udtalelsesspecifikke data. Det gør det muligt at holde øje med udtalelsers status, milepæle og effekt efter vedtagelsen, herunder oplysninger om høringer af interessenter og eksterne aktiviteter. Vi bemærkede dog, at disse funktioner ikke anvendes systematisk. Dets største styrke er, at det centraliserer oplysninger (f.eks. om høringer, udarbejdelsesstatus og arbejdsbyrden i Regionsudvalgets underudvalg). Det forbedrer tilsynet på højt niveau, men kræver betydelig manuel indtastning og giver ikke integrerede oplysninger, der knytter institutionelle og politiske frister sammen med interne milepæle for udarbejdelse, oversættelse og endelig vedtagelse. IT-miljøet er fragmenteret, og der kører flere systemer parallelt. Regionsudvalget mangler også historiske data om rettidighed.
- 51** EU's [finansforordning](#) kræver, at der anvendes resultatindikatorer til at overvåge fremskridtene med at nå målene, og at dette rapporteres i de årlige aktivitetsrapporter¹⁸. Begge udvalg anvender flere forskellige indikatorer til at måle deres resultater. EØSU anvender 40 centrale aktivitets- og resultatindikatorer¹⁹. Regionsudvalget anvender i alt 87 nøgleresultatindikatorer²⁰. Dog har ingen af udvalgene en specifik indikator til at overvåge, om deres udtalelser leveres rettidigt, f.eks. procentdelen af udtalelser, der leveres inden for de fastsatte frister.

¹⁸ [Finansforordningen](#), artikel 33, stk. 2, litra b), og artikel 74, stk. 9.

¹⁹ [EESC annual activity report 2024](#).

²⁰ [CoR annual activity report 2024](#).

Udvalgene rapporterer om deres opsøgende arbejde, men med begrænsede oplysninger om udtalelsernes effekt

52 Politiske rådgivende organer bør præsentere deres rådgivning i letforståelige formater og formidle rådgivningen til et bredt publikum via forskellige mediekanalet²¹ for at øge tilgængeligheden af denne rådgivning. Ifølge OECD "bidrager god rådgivning til at forbedre de politiske resultater i en bredere sammenhæng [...]", og "det er vigtigt at evaluere resultaterne og måle effektiviteten af processen for levering af rådgivning"²². Desuden tilskynder Kommissionens værktøjskasse til bedre regulering²³ til sporing af output, resultater og effekt, der viser, om en politik "når sine mål".

53 Vi forventer, at udvalgene:

- har en strategi og kommunikationsværktøjer, der gør deres udtalelser mere synlige
- måler udtalelsernes rækkevidde og effekt på EU's lovgivningsproces.

Begge udvalg har en bred vifte af kommunikations- og opsøgende værktøjer, men de bliver ikke brugt systematisk

54 Begge udvalg har udviklet forskellige kommunikationsværktøjer og informationskanaler, herunder websider, sociale medier, nyhedsbreve og onlinearrangementer, som alle styrker udvalgenes digitale informationsformidling. Udvalgenes tilstedeværelse på sociale medier blev fordoblet mellem 2019 og 2024 og nåede op på 222 000 følgere for EØSU og 220 000 for Regionsudvalget på sociale medieplatforme.

²¹ OECD (2017), *Policy advisory systems*, s. 58-60.

²² Ibid., s. 26 og 79.

²³ Better Regulation Toolbox 2023, Tool #43.

- 55** Brugen af de forskellige kommunikations- og informationsværktøjer er imidlertid ikke systematisk. Regionsudvalgets workflowværktøj (jf. punkt [50](#)) viser store forskelle i omfanget af kommunikationsaktiviteter for vores stikprøve på 30 udtalelser. Mens 20 udtalelser blev støttet af flere aktiviteter (pressemeldelser, sociale medier, pressemøder, medieinvitationer), var fem udelukkende baseret på sociale medier, og fem havde ingen registrerede kommunikationsaktiviteter (tre af disse var resolutioner, som blev udarbejdet uden en ordfører og havde få opfølgingsaktiviteter). På trods af en klar kommunikationsramme og rapporteringsværktøjer er den systematiske dokumentation af opøgende aktiviteter stadig begrænset i praksis.
- 56** For EØSU kunne der ikke foretages en lignende vurdering, da deres workflowsystem ikke er indrettet til at registrere eller følge op på kommunikation og opfølgingsaktiviteter i forbindelse med udtalelser (jf. punkt [49](#)). EØSU har ændret sin kommunikationsramme gennem sin [kommunikationsstrategi for 2022-2027](#). Til håndtering af manglerne ved den tidligere strategi - dvs. fragmenterede indsætter, svag synlighed og manglende effektmåling - indførte den nuværende strategi prioriterede projekter såsom modernisering af webstedet, oprettelse af et audiovisuelt studie, en strategi for sociale medier, og bedre opfølgning på udtalelser og resultatmålinger.
- 57** Begge udvalg har styrket deres interinstitutionelle samarbejde med Europa-Parlamentet og Kommissionen og er gået fra uformelle udvekslinger til strukturerede rammer, der skal forbedre deres bidrag til EU's politikcyklus. Nærmere oplysninger findes i [tekstboks 1](#).

Tekstboks 1

Interinstitutionelt samarbejde med Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen

EØSU's [samarbejdsaftale med Europa-Parlamentet fra 2024](#) specificerer de procedurer, som Parlamentets udvalg skal følge ved anmodning om sonderende udtalelser, indfører fælles udvælgelse af lovgivning til *efterfølgende* evaluering og formaliserer regelmæssige møder på højt plan mellem Parlamentets og EØSU's ledelse. [Protokollen med Europa-Kommissionen fra 2022](#) indførte en årlig fælles udpegning af fem emner til sonderende udtalelser i tilknytning til Kommissionens arbejdsprogram og gjorde det muligt for EØSU at bidrage til Kommissionens evalueringer og konsekvensvurderinger.

Regionsudvalgets samarbejdsaftale med Europa-Parlamentet fra 2024 indeholder bestemmelser om fælles identificering af perspektivudtalelser, Regionsudvalgets deltagelse i Parlamentets udvalgsmøder og tværpolitiske gruppemøder samt samarbejde om bedre regulering gennem fælles vurderinger af EU-lovgivning og udgiftsprogrammer. [Samarbejdsaftalen med Europa-Kommissionen fra 2024](#) styrker den politiske dialog ved, at Kommissionens formand og kommissærer deltager i Regionsudvalgets plenarforsamlinger, og den etablerer direkte kanaler for regional indflydelse på politikudformningen og pålægger Kommissionens tjenestegrene at give målrettet feedback på Regionsudvalgets ændringsforslag og anbefalinger.

Ingen af udvalgene har sådanne formelle samarbejdsaftaler med Rådet.

Kilde: Revisionsretten, baseret på dokumenter fra EØSU og Regionsudvalget.

- 58** Både EØSU og Regionsudvalget har udviklet netværk til at styrke inddragelsen af interessenter og udføre målrettet opsøgende arbejde ([figur 9](#)). EØSU samarbejder med [kontaktgruppen med civilsamfundets europæiske organisationer og netværk](#) og nationale økonomiske og sociale råd, og det arrangerer partnerskabsmøder med civilsamfundsorganisationer for at fremme dialog og synlighed. Til udarbejdelsen af sine udtalelser har EØSU også udviklet en struktureret dialog, hvor det kan høre ungdomsorganisationer ([Ungdomstest](#)) og det organiserede civilsamfund fra kandidatlande. Regionsudvalget inddrager lokale eller regionale repræsentanter gennem netværk som [Regionale knudepunkter](#), [Samhørighedsalliancen](#), [Unge folkevalgte politikere](#) og [EU-Netværket for lokalpolitikere](#) samt initiativer som [den europæiske uge for regioner og byer](#).

Figur 9 | EØSU's og Regionsudvalgets netværk og målrettede opsøgende aktiviteter

Kilde: Revisionsretten.

59 Ifølge udvalgenes kommunikationsstrategier er de vigtigste målgrupper for kommunikations- og formidlingsindsatsen EU-institutionerne, civilsamfundet og regionale interessenter. Udvalgene har indgået interinstitutionelle aftaler, udført målrettede opøgende arbejde og målrettet netværk for at udvikle relationer og øge samarbejdet med deres målgrupper. I begge udvalg fastlægger præsidiets kommunikationsprioriteterne ud fra de politiske prioriteter. I Regionsudvalget er det op til ordføreren, om disse netværk og formidlingsaktiviteter skal bruges til udtalelserne (jf. også punkt **30**).

Udvalgene måler ikke systematisk, hvordan deres udtalelser afspejles i den endelige lovgivning

- 60** Ifølge OECD skal politisk rådgivning være relevant og øve indflydelse på den politiske beslutningsproces. Vi konstaterede, at begge udvalg havde opdateret formatet af deres udtalelser for at gøre dem klarere, kortere og lettere at anvende for de politiske beslutningstagere.
- 61** Begge udvalg overvåger primært deres aktiviteter gennem kvantitative indikatorer, f.eks. antallet af vedtagne udtalelser, medieomtale og dækning på sociale medier, men de vurderer ikke systematisk, hvordan deres udtalelser påvirker den endelige lovgivning. EØSU's rapportering er fragmenteret og fokuserer på output, med uformel opfølgning og ingen årlig effektrapport. Regionsudvalget udarbejder årlige effektrapporter, men disse måler stadig aktivitet frem for indflydelse. På trods af de seneste reformer af udtalelserformaterne og pilotinitiativer til forbedring af brugervenligheden og sporbarheden af udvalgenes arbejde følger ingen af udvalgene systematisk op på, om deres anbefalinger afspejles i EU-lovgivningen.
- 62** EØSU's centrale aktiviteter og præstationsindikatorer for 2024 beskriver de vigtigste politiske resultater inden for centrale temaer, men mangler kvalitative eller mere systematiske resultatbaserede foranstaltninger. Sekretariaterne for de tre grupper og sektionerne indsamler feedback fra institutionelle interessenter, men ikke på en struktureret eller centraliseret måde. EØSU's workflowværktøj er heller ikke indrettet til at lagre sådanne data. Kommissionen fremlægger et kvartalsvis opfølgingsdokument, der opsummerer, hvordan den har reageret på eller handlet efter EØSU's udtalelser. EØSU har offentliggjort en enkeltstående publikation med "[succeshistorier](#)" om effekten af blot 11 udtalelser. Det har imidlertid endnu ikke etableret en systematisk resultatramme eller en årlig effektrapport, selv om der i dets kommunikationsstrategi for 2022-2027 opfordres til en sådan.

- 63** I sin forretningsorden fra 2014²⁴ indførte Regionsudvalget derimod et krav om en årlig effektrapport baseret på input fra EU-institutionerne og sine egne nøgleresultatindikatorer. Regionsudvalget tilstræber at medtage kvalitativ analyse i sine årlige effektrapporter, men rapporterne fokuserer hovedsageligt på output frem for systematisk at analysere politiske resultater. Arbejdet med de enkelte lovgivningsinitiativer overvåges inden for direktoraterne, men der er ingen central registrering af, om Regionsudvalgets anbefalinger indgår i Parlamentets betænkninger, Rådets konklusioner eller endelig lovgivning. Workflowværktøjet er udformet til at registrere formidlingsaktiviteter, men det anvendes ikke systematisk til effektsporing og mangler ofte fuldstændige data.
- 64** Begge udvalg har opdateret formatet af deres udtalelser for at gøre dem mere klare og brugervenlige. EØSU iværksatte et pilotprojekt i 2024, som gav ordførere mulighed for at foreslå specifikke ændringer af lovgivningsforslag i et format, der er identisk med det, som Europa-Parlamentet anvender, hvorved det bliver lettere at indarbejde dem. Regionsudvalget har anvendt skabeloner til sine udtalelser, og siden 2015 har de omfattet et afsnit med ændringsforslag i lovgivningsstil for udtalelser efter obligatoriske høringer. Regionsudvalget reviderede i 2024 sine skabeloner til udtalelser, så de indeholdt kortere tekster og klarere anbefalinger. Disse ændringer skal gøre det lettere at indarbejde udvalgets bidrag i EU-lovgivningen og følge op på gennemførelsen.
- 65** I forbindelse med ti udtalelser om obligatoriske høringer fra hvert udvalg i vores stikprøve anvendte vi AI-værktøjer til at hjælpe os med at sammenligne Kommissionens forslag, foreslåede ændringer fra udvalgenes udtalelser og de endelige lovtekster. Vi identificerede potentielle sammenhænge mellem elementer i udvalgenes udtalelser og den vedtagne lovgivning for ni EØSU-udtalelser og otte Regionsudvalgsudtalelser. Selv om denne analyse ikke i sig selv kan fastslå en årsagssammenhæng mellem udvalgets udtalelser og ændringer i lovgivningen, viser den, at det i kombination med en tæt overvågning af lovgivningsprocessen og feedback fra interessenter er muligt at foretage en konsekvensanalyse. **Tekstboks 2** viser eksempler på høringer med potentiel sammenhæng til endelig vedtaget tekst, med yderligere oplysninger om initiativudtalelser i **bilag VI**.

²⁴ Artikel 59 (men artikel 61 i [Regionsudvalgets forretningsorden fra 2024](#)).

Tekstboks 2

Høringer, der potentielt bidrager til lovgivningsmæssige ændringer

EØSU - Revision af EU-ordningerne for geografiske betegnelser

EØSU vedtog sin udtalelse om revisionen af EU's ordninger for geografiske betegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer, vin og spiritus den 13. juli 2022. Kommissionens oprindelige lovgivningsforslag om disse geografiske betegnelser og kvalitetsordninger for landbrugsprodukter ændrede tre eksisterende forordninger ([1308/2013](#), [2017/1001](#) og [2019/787](#)) og ophævede én ([1151/2012](#)).

Som følge af den foreslåede lovgivnings kompleksitet tog processen længere tid, og forhandlingerne mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen blev først indledt i juni 2023. Parlamentet og Rådet nåede til enighed under den fjerde forhandlingsrunde den 24. oktober samme år. Parlamentet [vedtog teksten den 28. februar 2024](#), og Rådet vedtog teksten den 6. marts. Den endelige retsakt blev underskrevet den 11. april 2024.

Navnlig i punkt 1.9 og 4.19 i sin udtalelse modsatte EØSU sig definitionen af "antydning" i forslagens artikel 27, stk. 2. På grund af denne udtalelse blev den foreslåede definition ikke bibeholdt i den endelige tekst til forordningen.

I punkt 4, nr. 5, var der også gjort indsigelse mod delegeringen af opgaver til Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret i henhold til forslagens artikel 17, stk. 5, artikel 19, stk. 10, artikel 23, stk. 7, artikel 25, stk. 10, artikel 26, stk. 6, og artikel 46. Igen på grund af udtalelsen bibeholdt man kun den oprindelige delegering i forslagens artikel 34, stk. 3 (nu artikel 35, stk. 2, i forordningen), mens de øvrige delegeringer af opgaver blev fjernet.

Regionsudvalget - EU-retsakten om cybersolidaritet og digital modstandsdygtighed

Regionsudvalget vedtog den 30. november 2023 sin udtalelse om [EU-retsakten om cybersolidaritet](#).

Europa-Parlamentet vedtog på sit plenarmøde den 24. april 2024 en [lovgivningsmæssig beslutning om forslaget til forordning om foranstaltninger til styrkelse af solidariteten og kapaciteten i Unionen til at opdage, forberede sig og reagere på cybertrusler og -hændelser](#). Det vedtog sin førstebehandlingsholdning og sendte den til Rådet.

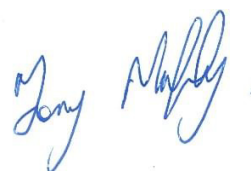
Parlamentet tog hensyn til Regionsudvalgets udtalelse og henviste til, at lokale myndigheder er særligt sårbare, bl.a. på grund af deres begrænsede ressourcer. I betragtning 1 bekræftes den stigende indbyrdes forbundethed og mulige sårbarheder, herunder på lokalt og regionalt plan²⁵.

Andre lovændringer, som Regionsudvalget havde foreslået, såsom en klar henvisning til subnationale myndigheder, uanset om de betragtes som meget kritiske i henhold til national lovgivning, blev imidlertid ikke medtaget.

66 EØSU's kommunikationsstrategi for 2022-2027 udpeger resultatvurdering som et centralt mål, men overvågningen fokuserer stadig mere på output end på resultater, og der findes ingen struktureret ramme til at overvåge effekten. Regionsudvalget udarbejder årlige effektrapporter, men indikatorerne er også i vid udstrækning fokuseret på output (f.eks. antal møder, omtale i medierne). Selvom det anses for at være en strategisk prioritet, har ingen af de to udvalg endnu indført systematisk effektmåling.

Denne særberetning blev vedtaget af Afdeling V, der ledes af Jan Gregor, medlem af Revisionsretten, i Luxembourg på mødet den 25. februar 2026.

På Revisionsrettens vegne

Tony Murphy
Formand

²⁵ Forordning (EU) 2025/38.

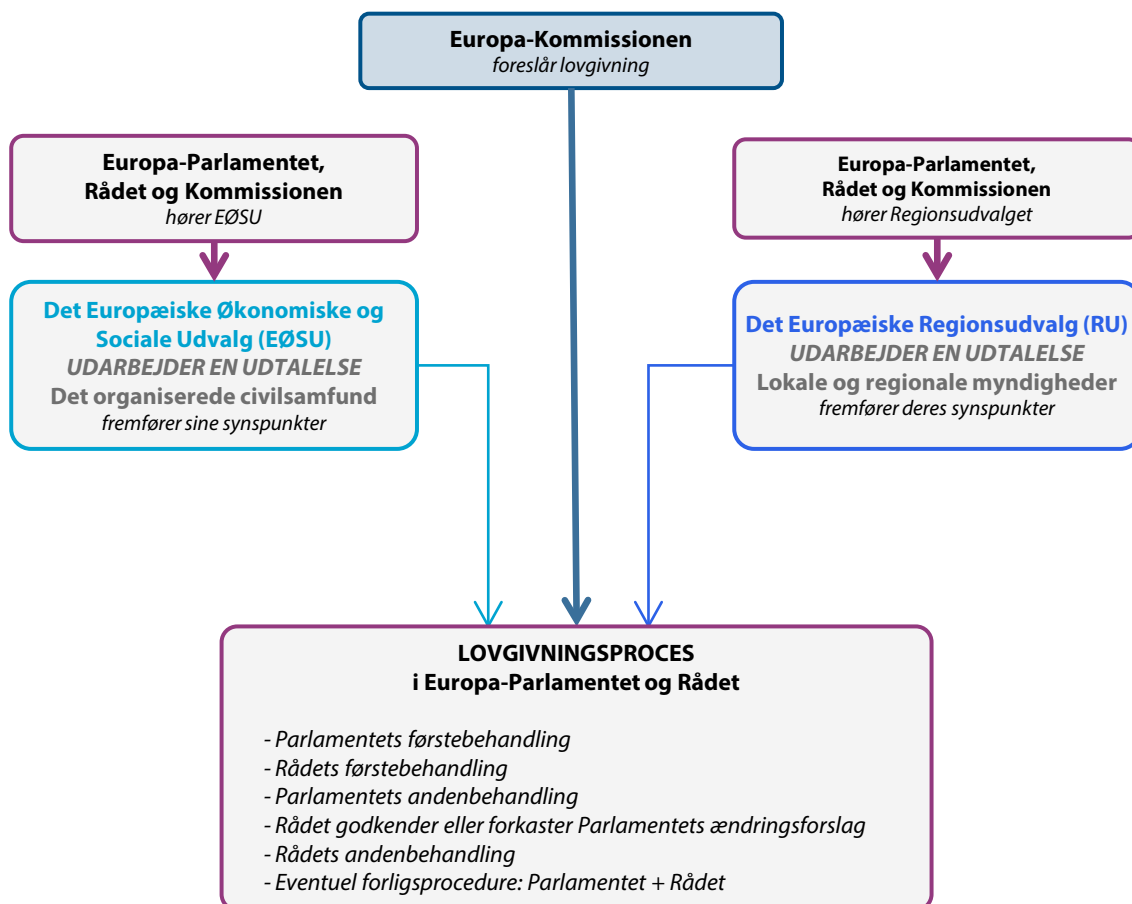
Bilag

Bilag I - Om revisionen

EU's rådgivende organers oprindelse og formål

- 01** Den Europæiske Union har oprettet to rådgivende organer, der skal øge repræsentationen af forskellige interessenter i EU's beslutningsproces, herunder regionale myndigheder, civilsamfundet og økonomiske grupper (arbejdsgivere, arbejdstagere og forbrugere), og fremme dialogen mellem dem. Disse organer har til formål at:
- styrke deltagelsesdemokratiet (ved at høre dem, der er berørt af et bestemt aspekt af politisk regulering, inden afgørelsen træffes)
 - overholde nærhedsprincippet (hvorved EU kun griber ind, når det er mere effektivt end foranstaltninger, der træffes på nationalt, regionalt eller lokalt plan)
 - sikre, at synspunkterne fra lokalt og regionalt plan og fra forskellige sektorer inddrages i EU's beslutningsproces.
- 02** Disse to organer, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) og Regionsudvalget (RU), benævnt "udvalgene", skal høres af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen under proceduren for udarbejdelse af EU-lovgivning, der falder ind under udvalgenes kompetenceområder. [Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde](#) (TEUF) fastsætter, hvornår en sådan høring er påkrævet, men også at udvalgene kan handle på eget initiativ (artikel 304 og 307 i TEUF). Udvalgenes rolle i EU's beslutningsproces er primært at yde lovgivningsmæssig og politisk rådgivning til EU-institutionerne ved at afgive informerede udtalelser og anbefalinger. De udfører desuden kommunikationsaktiviteter for at informere offentligheden og interessenter om deres arbejde på en lettilgængelig måde, jf. [figur 1](#).

Figur 1 | De rådgivende organers rolle i EU's beslutningstagning

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Kommunikation og Borchardt, K.-D., [EU-rettens ABC](#).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

- 03** EØSU blev oprettet i 1957 ved [Romtraktaten](#)¹ med det formål at give forskellige økonomiske og sociale grupper en formel rådgivende rolle i udviklingen af europæiske politikker og lovgivning. EØSU's opgave er at bygge bro mellem EU-institutionerne og det organiserede civilsamfund ved at fremme deltagelsesdemokrati.

¹ Artikel 4 og artikel 193-198.

04 EØSU består af repræsentanter for tre grupper: **arbejdsgivere** (erhvervs-mæssige interesser), **arbejdstagere** (fagforeninger) og **forskellige civilsamfundsorganisationer** (f.eks. dem, der repræsenterer ikkestatslige organisationer (NGO'er), landbrugere, forbrugere eller visse liberale erhverv). Målet er at skabe konsensus mellem disse grupper, så EØSU's udtalelser afspejler EU-borgernes økonomiske og sociale interesser. Medlemmerne udpeges af de nationale regeringer og udnævnes af Rådet for Den Europæiske Union for en periode på fem år, der kan forlænges. I 2024 havde EØSU 712 ansatte og et budget på 165 millioner euro, hvoraf 72 % var afsat til personaleudgifter og 28 % til bygninger og diverse driftsudgifter. EØSU's roller, ansvarsområder og struktur er beskrevet i [figur 2](#).

Figur 2 | EØSU's roller, ansvarsområder og struktur

Kilde: Revisionsretten.

05 Udtalelserne vedtages med simpelt flertal og udarbejdes af seks tematiske sektioner og Den Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer samt flere observatorier og *ad hoc*-grupper. Disse organer dækker forskellige EU-politikker, der spænder fra økonomi til sociale anliggender, fra transport til miljø og fra det indre marked til eksterne forbindelser. EØSU's medlemmer sidder i et eller flere af disse organer afhængigt af deres ekspertiseområder. De tre grupper (arbejdsgivere, arbejdstagere og civilsamfundsorganisationer) anvender en konsensusorienteret arbejdsmetode, der kaldes "dynamisk kompromis". Dette princip sigter mod at opnå den bredest mulige enighed blandt de tre grupper, der repræsenterer alle centrale aktører i civilsamfundet, i de vedtagne udtalelser.

Det Europæiske Regionsudvalg

06 Regionsudvalget blev oprettet i 1994 efter ikrafttrædelsen af [Maastrichttraktaten](#) for at give de lokale og regionale myndigheder en formel rådgivende rolle i udformningen og gennemførelsen af EU's politikker. Da nærhedsprincippet er en central del af EU-traktaterne, er Regionsudvalgets opgave at inddrage input fra subnationale myndigheder i EU's politiske og lovgivningsmæssige proces.

07 Regionsudvalget repræsenterer lokale og regionale myndigheder i hele EU og består af medlemmer, der udnævnes for en femårig periode af de nationale regeringer. Regionsudvalget er en politisk forsamling, og dets medlemmer skal være folkevalgte politikere fra regionale eller lokale myndigheder (f.eks. formænd for regionale myndigheder, borgmestre, medlemmer af regionale eller lokale forsamlinger). Oprindeligt blev Regionsudvalget kun hørt om nogle få politikområder, men dets rolle er blevet udvidet med tiden, især med [Lissabontraktaten](#). Sidstnævnte giver også Regionsudvalget ret til at indbringe EU-lovgivning for Den Europæiske Unions Domstol, hvis nærhedsprincippet krænkes af en retsakt, og til at forsvare sine egne beføjelser². Siden 2024 har Regionsudvalget ikke gjort brug af denne ret, men det blev overvejet i forbindelse med to lovgivningsforslag, som i sidste ende ikke blev vedtaget. I 2024 havde det 587 ansatte og et budget på 122 millioner euro, hvoraf 72 % var afsat til personaleudgifter og 28 % til bygninger og diverse driftsudgifter. Nærmere oplysninger om Regionsudvalgets roller, ansvarsområder og struktur findes i [figur 3](#).

² Artikel 8 i protokol nr. 2 til [TEUF](#).

Figur 3 | Regionsudvalgets roller, ansvarsområder og struktur

Det Europæiske Regionsudvalg (RU)

Oprettelse og formål

Regionsudvalget blev oprettet i 1994 efter Maastrichttraktatens ikrafttræden som reaktion på de øgede krav om regional og lokal repræsentation i EU's forvaltning.

Formål: at skabe en formel platform for lokale og regionale myndigheder, der sikrer deres indflydelse på lovgivning, der berører regionale eller lokale anliggender.

Udvikling over tid

Siden Det Europæiske Regionsudvalg blev oprettet i 1994, er dets beføjelser blevet udvidet med de efterfølgende EU-traktater, herunder Lissabontraktaten (2009), som gav det ret til at anfægte EU-lovgivning på grundlag af nærhedsprincippet. Dets rådgivende rolle er vokset til at omfatte en række politikområder, f.eks. klimaindsats og regional udvikling.

Struktur og funktion

Medlemmer: op til 350 medlemmer, som er folkevalgte eller politisk ansvarlige over for regionale eller lokale forsamlinger. Medlemmerne nomineres af medlemsstaterne og udnævnes af Rådet for Den Europæiske Union.

Præsidium: består af en formand, næstformænd, formændene for de politiske grupper og andre medlemmer, der koordinerer Regionsudvalgets arbejde.

Underudvalg: seks permanente underudvalg organiseret efter politikområde (f.eks. miljø, uddannelse, økonomisk politik) til at udarbejde udtalelser og resolutioner.

Plenarforsamling: Regionsudvalgets plenarforsamling mødes fem til seks gange om året for at vedtage udtalelser, rapporter og resolutioner. Forsamlingen omfatter alle medlemmer og er Regionsudvalgets øverste beslutningstagende organ.

Kilde: Revisionsretten.

- 08** Regionsudvalgets medlemmer er inddelt efter deres politiske tilhørsforhold. Seks tematiske underudvalg udfører lovgivningsarbejdet, som dækker en bred vifte af områder, der vedrører lokale og regionale myndigheder. I underudvalgene udarbejder Regionsudvalgets medlemmer udtalelser om EU's lovgivningsforslag og -initiativer og drøfter andre relevante spørgsmål. Alle større politiske grupper er repræsenteret i de tematiske underudvalg, og ordførerne udpeges således, at der er balance mellem regioner og politiske tilhørsforhold. Udtalelser vedtages først i underudvalget og derefter på plenarniveau ved flertalsafstemning gennem processen med ændringsforslag, hvilket yderligere sikrer repræsentativiteten som en kollektiv udtalelse.

Udvalgenes fælles tjenester

- 09** Regionsudvalget og EØSU deler flere administrative tjenester og støttetjenester inden for oversættelse, logistik, IT-infrastruktur, sikkerhed og forvaltning af bygninger. Denne model med fælles tjenester blev indført for at opnå stordriftsfordele og undgå dobbeltarbejde, da begge udvalg er relativt små sammenlignet med andre EU-organer og har aktiviteter, der ligner hinanden. En formel aftale mellem de to udvalg fastlægger, hvordan de fælles tjenester fungerer.

Udvalgenes udtalelser

- 10** For at udfylde deres rådgivende rolle afgiver begge udvalg udtalelser. Disse kan være på en anden EU-institutions anmodning, eller de kan vedtages af udvalgene på eget initiativ³. I begge udvalg udarbejdes udtalelser af et af deres medlemmer, der udpeges som "ordfører" og som kan trække på ekstern ekspertrådgivning. Udtalelser vedtages på udvalgenes plenarmøder efter at have været igennem tidligere godkendelsesfaser. For nærmere oplysninger om de typer dokumenter, som udvalgene afgiver, jf. [figur 4](#).

Figur 4 | Output fra udvalgene

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU)

Høringer (artikel 51, stk. 1): udarbejdes som svar på obligatoriske* eller fakultative** høringsanmodninger fra Rådet for Den Europæiske Union, Europa-Parlamentet og/eller Europa-Kommissionen.

Sonderende udtalelser (artikel 51, stk. 2): efter anmodning fra EU-institutionerne om at indhente synspunkter fra interessenterne, inden der udarbejdes lovgivningsmæssige forslag.

Initiativudtalelser (artikel 52): udgør 15-20 % af EØSU's samlede output og omhandler nye spørgsmål eller emner af offentlig interesse.

Andre udtalelser, resolutioner og rapporter (artikel 14 og 50): omfatter informations- og evalueringsrapporter, resolutioner og holdningsdokumenter.

Note:

*En høring er obligatorisk, hvis det udtrykkeligt er nævnt i retsgrundlaget (den relevante artikel i TEUF), at et udvalg skal høres.

** En høring er fakultativ, hvis det ikke er obligatorisk at høre et udvalg.

Kilde: Revisionsretten.

Det Europæiske Regionsudvalg (RU)

Høringer (artikel 41, litra a): obligatoriske* eller valgfrie**. "Sonderende høringer" omfatter politikker, der påvirker lokale og regionale myndigheder, såsom folkesundhed og transport.

Initiativudtalelser på grundlag af et dokument fra Europa-Kommissionen (artikel 41, litra b), nr. i): efter anmodning af EU-institutionerne for at indhente interessenternes synspunkter, inden der udarbejdes lovgivningsmæssige forslag.

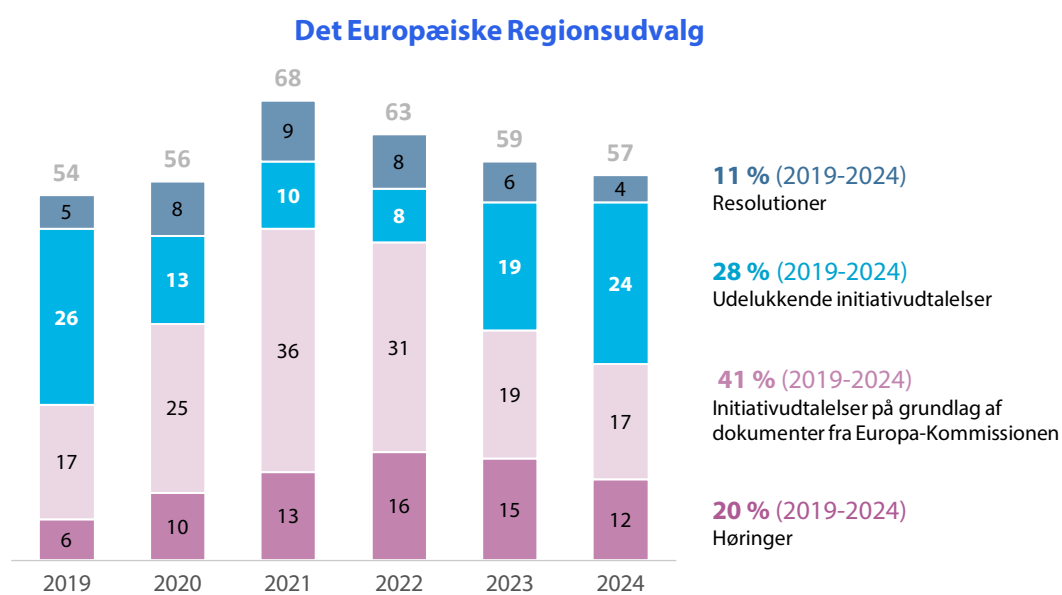
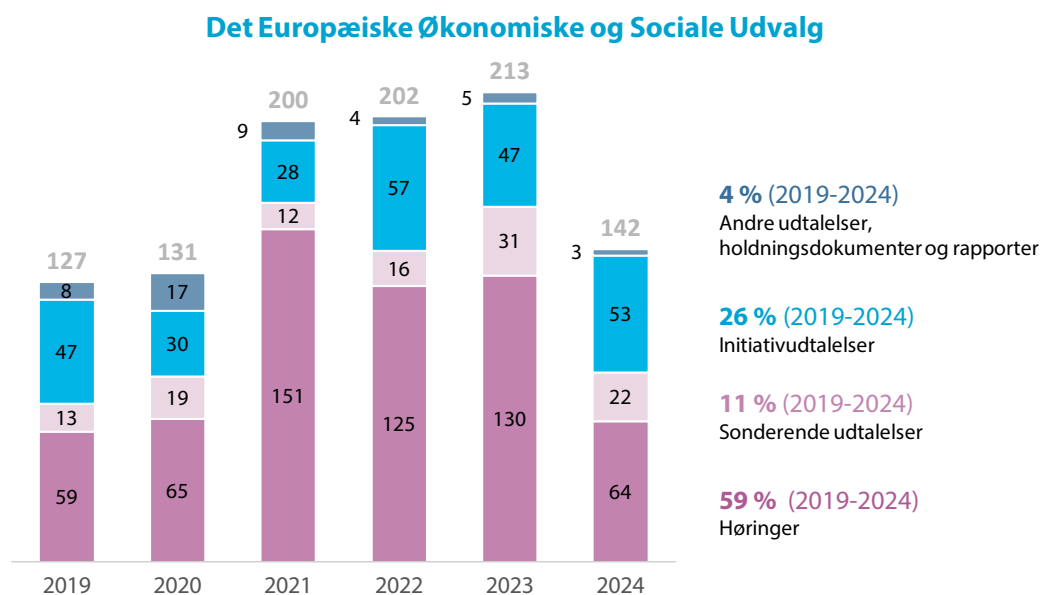
Udelukkende initiativudtalelser (artikel 41, litra b), nr. ii): fokus på at styrke de regionale og lokale myndigheders rolle.

Resolutioner (artikel 46): politiske erklæringer, som Regionsudvalget afgiver som udtryk for sin kollektive holdning til et spørgsmål af politisk betydning. De indgår ikke i lovgivningsproceduren og offentliggøres ikke i EU-Tidende.

- 11** Antallet af udtalelser varierer fra år til år. For Regionsudvalget kan det være mellem 50 og 70, og for EØSU mellem 150 og ca. 220, og det afhænger af faktorer som lovgivningscyklussen og udvalgenes egne prioriteter. Udvalgene udgiver også et mindre antal andre dokumenter. Jf. [figur 5](#) for nærmere oplysninger om dokumenter fra udvalgene i 2019-2024.

³ Artikel 304 og 307 i TEUF.

Figur 5 | EØSU's og Regionsudvalgets output, 2019-2024

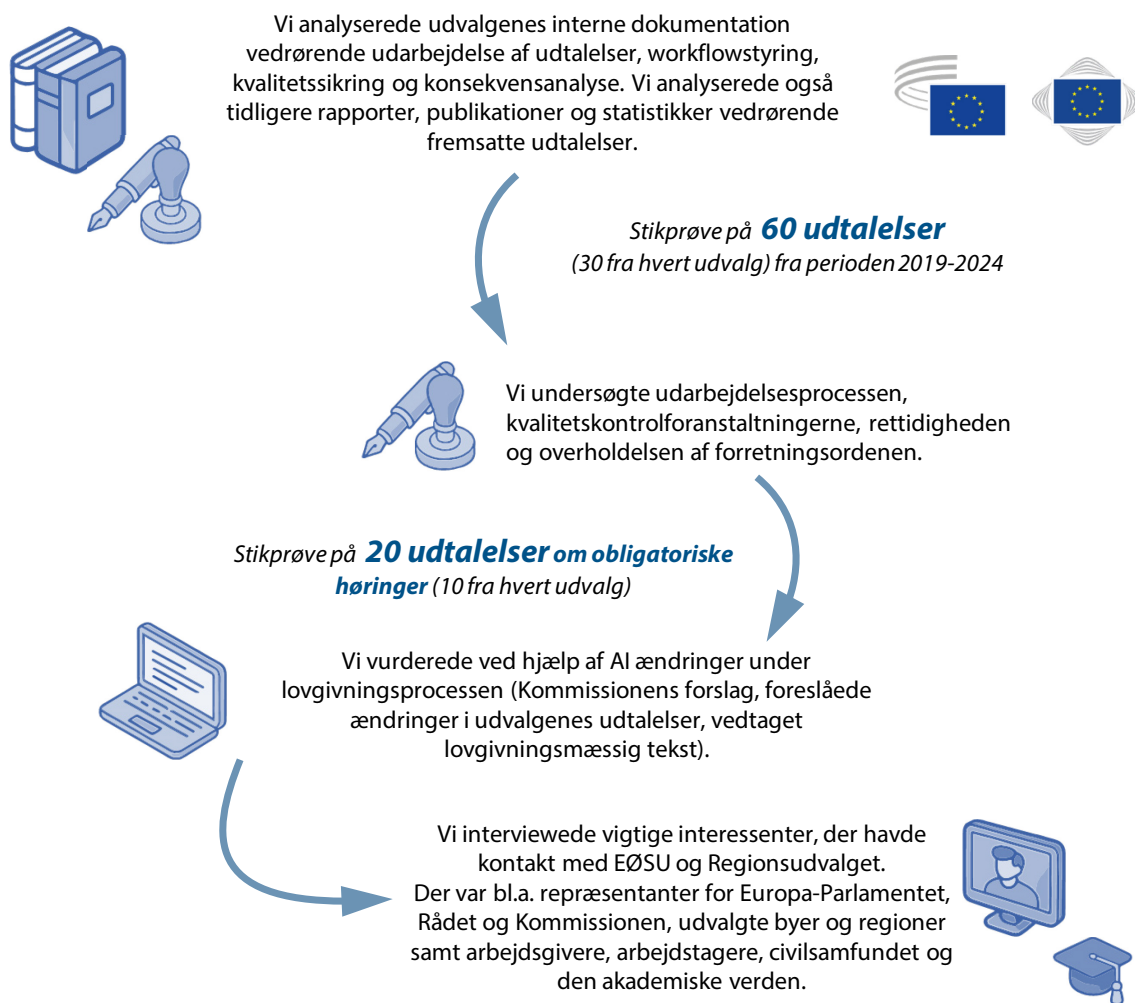

Kilde: Revisionsretten, baseret på dokumenter fra EØSU og Regionsudvalget.

Revisionens omfang og revisionsmetoden

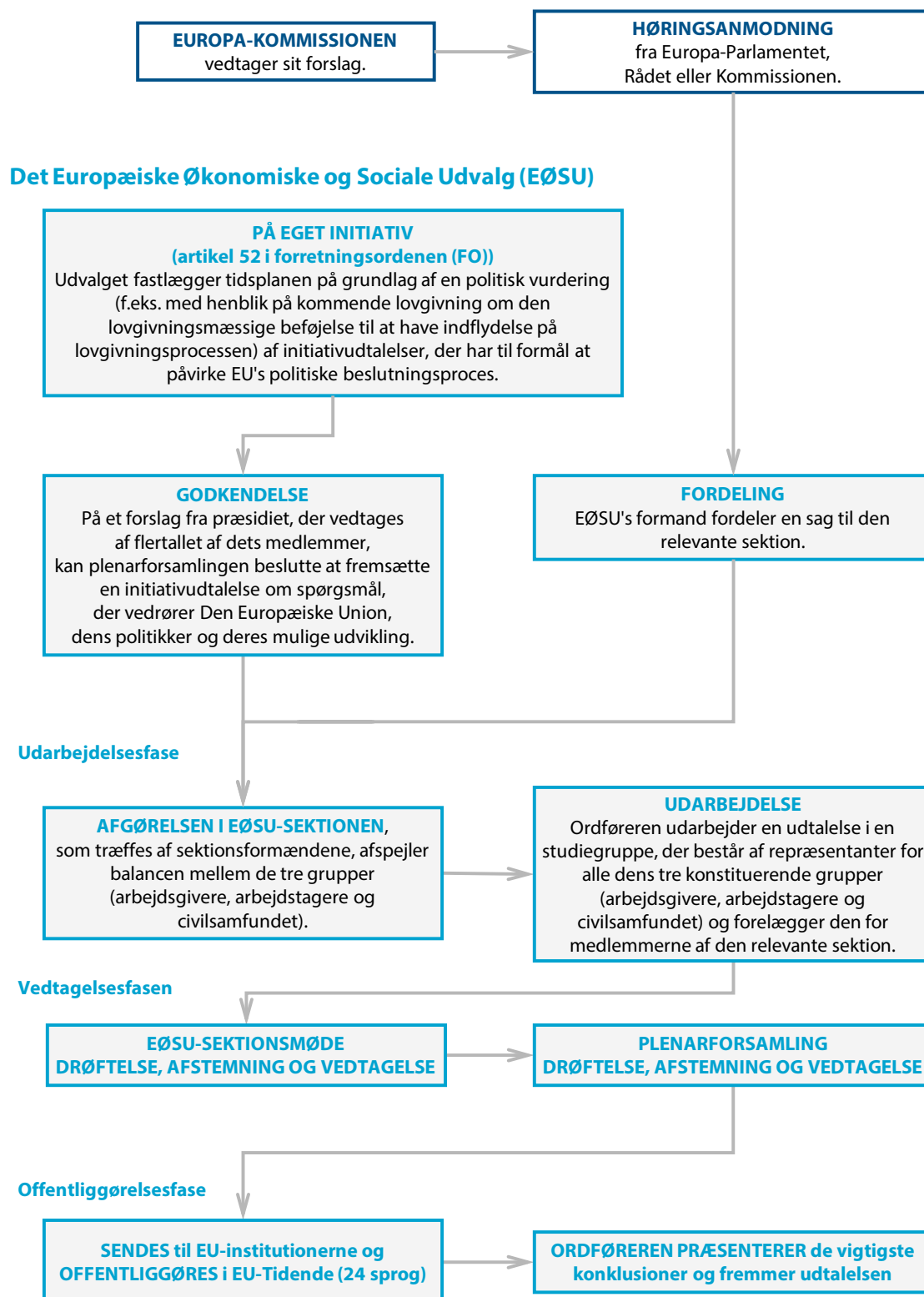
- 12** Vores [revisionsmetode](#) er i overensstemmelse med de internationale revisionsstandarder, som er vedtaget af [International Organisation of Supreme Audit Institutions \(INTOSAI\)](#). Vores revision omfattede de processer, som EØSU og Regionsudvalget anvendte til at udarbejde udtalelser mellem 2019 og 2024. Vi undersøgte forskellige typer udtalelser og alle aspekter af deres udarbejdelse, lige fra udvalgenes strategiske planlægning til effekten af deres arbejde. Vi undersøgte ikke indholdet af udvalgenes udtalelser direkte. Udvalgsmedlemmerne er ansvarlige for udarbejdelsen af udtalelserne. Det administrative personale yder støtte sammen med eksperter (som EØSU kalder "rådgivere").
- 13** På grund af den unikke karakter af udvalgenes arbejde ville en analyse af deres omkostninger i forhold til det antal udtalelser, de afgiver, ikke være meningsfuld. Vi fokuserede derfor på deres kernearbejde, der har til formål at bidrage til deltagelsesdemokratiet på EU-plan, og vurderede de processer, som begge rådgivende organer anvender til at:
- sikre kvaliteten og effekten af deres udtalelser
 - sikre rettidig afgivelse af udtalelser med henblik på at bidrage til lovgivningsprocessen
 - analysere, hvordan institutionelle interessenter tager hensyn til deres synspunkter under lovgivningsprocessen.
- 14** Vores revisionsmetode indebar dokumentgennemgang, stikprøveanalyse og feltarbejde. Vi udvalgte en stikprøve på 30 udtalelser fra hvert udvalg, fordelt på forskellige typer udtalelser, politikområder og år i lovgivningscyklussen (2019-2024). [Figur 6](#) viser det revisionsarbejde, vi har udført for at fremskaffe dokumentation til vores bemærkninger.

Figur 6 | Udført revisionsarbejde

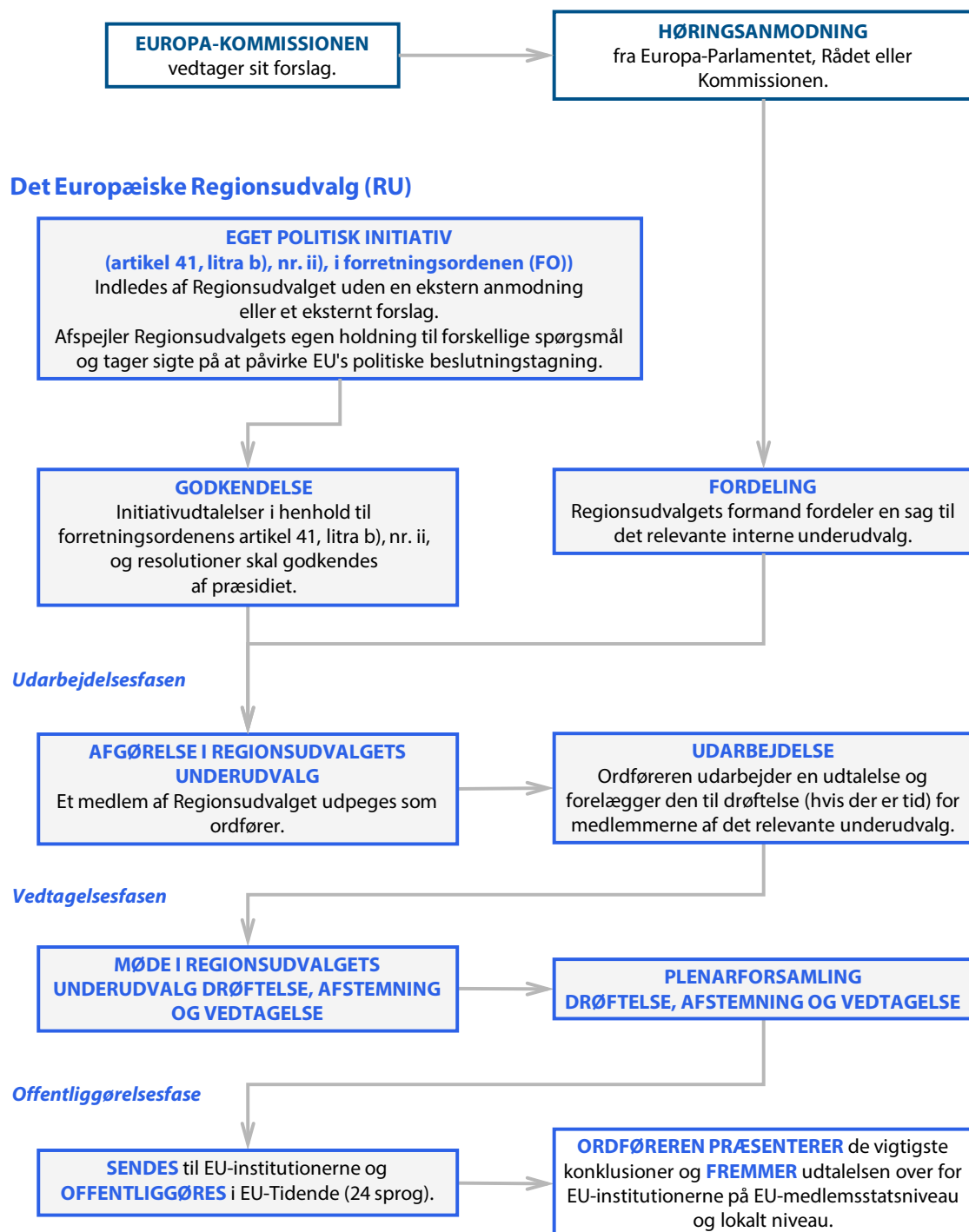
Kilde: Revisionsretten.

Bilag II - EØSU's processer for udarbejdelse og vedtagelse af udtalelser

Kilde: Revisionsretten, baseret på dokumenter fra EØSU.

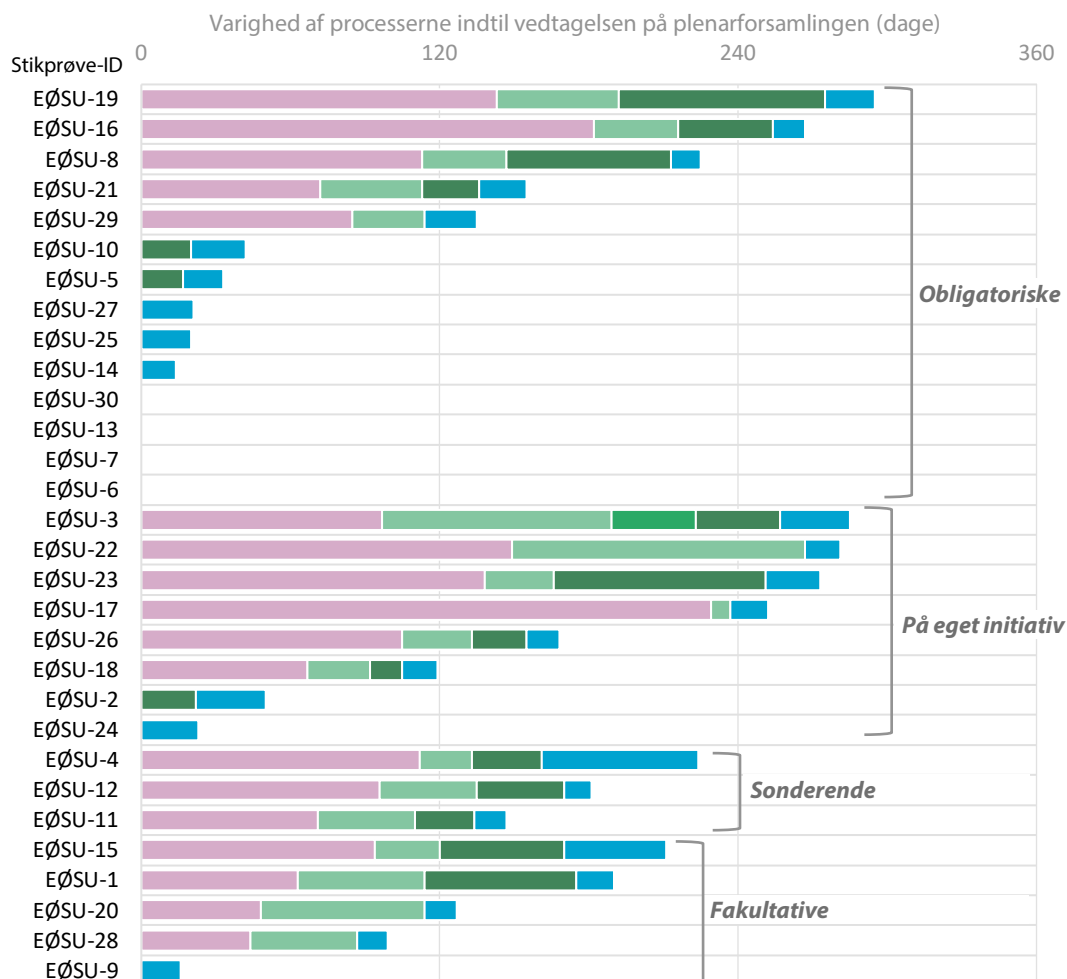
Bilag III - Regionsudvalgets processer for udarbejdelse og vedtagelse af udtalelser

Kilde: Revisionsretten, baseret på dokumenter fra Regionsudvalget.

Bilag IV - Tid frem til vedtagelse på plenarforsamlingen, på grundlag af stikprøver

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU)

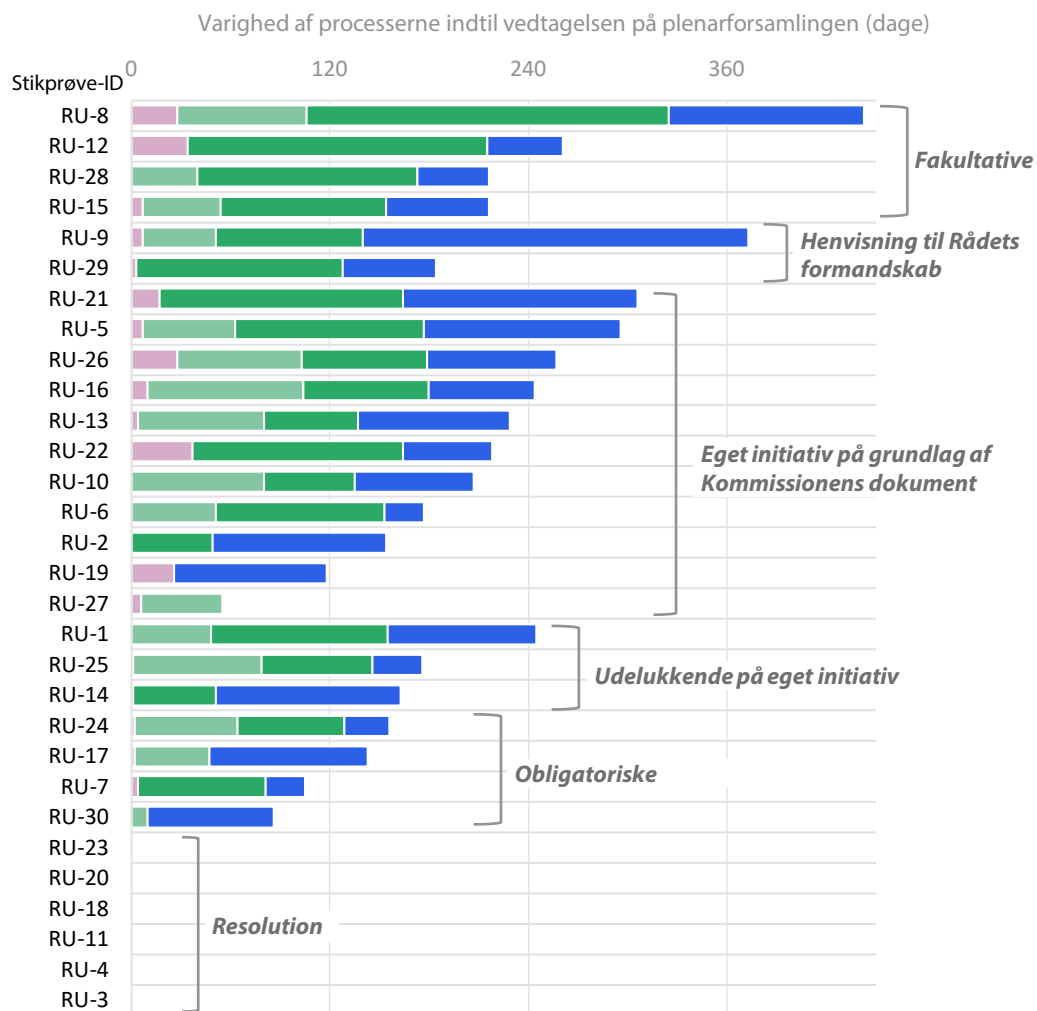
Varighed i dage:

- Henvisning til første møde i studiegruppen (GS)
- Første til andet GS-møde
- Andet til tredje GS-møde
- Sidste møde i GS med henblik på sektionens vedtagelse
- Fra sektionens vedtagelse til **vedtagelsen på EØSU's plenarforsamling**

Kilde: Revisionsretten, baseret på EØSU-stikprøve.

Bilag V - Tid frem til vedtagelse på plenarforsamlingen, på grundlag af stikprøver

Det Europæiske Regionsudvalg (RU)

Varighed i dage:

- Henvielse til aktivering
- Aktivering til første drøftelse i Regionsudvalgets underudvalg
- Fra første drøftelse i Regionsudvalgets underudvalg til vedtagelsen i Regionsudvalgets underudvalg
- Fra vedtagelsen i Regionsudvalgets underudvalg til vedtagelsen på [Regionsudvalgets plenarforsamling](#)

Kilde: Revisionsretten, baseret på Regionsudvalgsstikprøve.

Bilag VI - Eksempler på initiativudtalelser, der potentielt bidrager til lovgivningsmæssige ændringer

Tekstboks 1

Regionsudvalgets udtalelse om regionerne i EU's yderste periferi

Den 10. december 2020 vedtog Regionsudvalget en [initiativudtalelse om regionerne i den yderste periferi](#).

Den 12. maj 2021 meddelte Europa-Kommissionen, at den ville revidere EU's strategi for regionerne i den yderste periferi i tråd med de anbefalinger, som Regionsudvalget havde fremsat i sin udtalelse. Den 4. oktober 2021 vedtog Europa-Parlamentet en [initiativbetænkning om dette emne](#), som tog hensyn til Regionsudvalgets udtalelse.

Den 3. maj 2022 vedtog Kommissionen sin nye strategi - [Mennesket i centrum, sikring af bæredygtig og inklusiv vækst og udnyttelse af potentialet i EU's regioner i den yderste periferi](#). Den nye strategi fremhæver stedbaserede tilgange og skræddersyet støtte til regionerne i den yderste periferi på tværs af alle EU-politikker, og den opfordrer til at bygge på de unikke aktiver i regionerne i den yderste periferi som f.eks. biodiversitet, blå økonomi og potentiale for vedvarende energi, og anerkender den nye situation i kølvandet på pandemien.

Kilde: Revisionsretten, baseret på dokumenter fra Regionsudvalget, Kommissionen og Europa-Parlamentet.

Tekstboks 2

Regionsudvalgets udtalelser om økonomisk overkommelige boliger

Den 1. december 2017 vedtog Regionsudvalget udtalelsen [En europæisk boligdagsorden](#), hvori det opfordrede til at gøre noget med hensyn til økonomisk overkommelige boliger og navnlig opfordrede til en europæisk boligdagsorden med aktiv inddragelse af det lokale og regionale niveau.

Initiativet om økonomisk overkommelige boliger blev lanceret i oktober 2020 som led i Europa-Kommissionens renoveringsbølgestrategi, der har til formål at skabe 100 renoveringsfyrtårnsdistrikter i hele EU.

I april 2024 vedtog Regionsudvalget en anden udtalelse om [intelligente, bæredygtige og økonomisk overkommelige boliger som et redskab for lokale myndigheder til at imødegå en lang række udfordringer](#). Udtalelsen slog til lyd for en fælles "boligdagsorden for EU" på forskellige niveauer og med forskellige interessenter for at koordinere politikker, finansiering og modeller på tværs af alle forvaltningsniveauer.

Formand Ursula von der Leyen meddelte i de [politiske retningslinjer for 2024-2029](#), at den nye Europa-Kommission ville fremlægge den allerførste europæiske plan for økonomisk overkommelige boliger nogensinde for at bidrage til at løse den akutte boligkrise, som millioner af mennesker i EU står i, fordi de ikke kan få adgang til passende boliger til en overkommelig pris. Efter Regionsudvalgets indsats for sagen i 2024 er der i porteføljen for den udpegede kommissær for energi og boliger blevet sat fokus på behovet for dialog på flere niveauer og med mange aktører, og der er blevet fremsat en [europæisk plan for økonomisk overkommelige boliger](#), der tager fat om energifattigdom og bæredygtige boliger, samtidig med at den også nævner, at Kommissionen vil gennemgå egnetheden af en bredere støtteberettigelse for investeringer i boliger i henhold til EU's statsstøtteregler ("sociale" vs. "økonomisk overkommelige" boliger). Desuden nedsatte Europa-Parlamentet den 18. december 2024 Det Særlige Udvalg om Boligkrisen i Den Europæiske Union (HOUS), som fik et mandat på 12 måneder¹ til at foreslå løsninger til anstændige, bæredygtige og økonomisk overkommelige boliger.

I maj 2025 vedtog Regionsudvalget endnu en udtalelse om [byernes og regionernes rolle i EU's plan for økonomisk overkommelige boliger](#), der fastsætter de lokale og regionale myndigheders reaktion på og krav til EU's fremtidige plan for økonomisk overkommelige boliger og understreger betydningen af aktiv nærhed på dette politikområde, hvor beføjelserne primært ligger på nationalt og navnlig på lokalt og regionalt plan. Dette førte til et tæt samarbejde mellem Regionsudvalget og Europa-Parlamentets HOUS-udvalg, navnlig Regionsudvalgets deltagelse i det panel på højt plan, der åbnede det fælles arrangement mellem Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet, hvor der blev indledt en offentlig debat om [økonomisk overkommelige boliger - håndtering af boligkrisen i EU](#) den 25. marts 2025, og Regionsudvalgets deltagelse i HOUS-udvalget den 6. maj til en drøftelse med HOUS-udvalgets formand og medlemmer.

Kommissionen vil fortsætte sit samarbejde med Den Europæiske Investeringsbankgruppe, Europas nationale udviklingsbanker og internationale finansielle institutioner om at udvikle en ny [paneuropæisk investeringsplatform for overkommelige og bæredygtige boliger](#).

Tekstboks 3

EØSU - Universel adgang til boliger

EØSU vedtog en initiativudtalelse om [universel adgang til boliger, der er anstændige, bæredygtige og økonomisk overkommelige på lang sigt](#), som opfordrer til universel adgang til anstændige, bæredygtige og økonomisk overkommelige boliger. Initiativudtalelsen blev drøftet i en studiegruppe med ni medlemmer i EØSU's Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet, og vedtaget på EØSU's plenarforsamling den 16. september 2020.

Hovedbudskabet i udtalelsen var en opfordring til at udarbejde en EU-bolighandlingsplan, og efter omfattende fremme og opfølgning på udtalelsen blev handlingsplanen vedtaget af Kommissionen den 16. december 2025.

EØSU organiserede konferencer på højt plan og deltog aktivt i ministermøder under flere på hinanden følgende EU-formandskaber. Denne indsats kulminerede i [Rådets Liègeerklæring](#), der blev vedtaget den 5. marts 2024, og som pålagde EØSU at afholde et årligt EU-boligtopmøde sammen med Parlamentet, Kommissionen og Regionsudvalget. Dette engagement blev styrket i [formand Ursula von der Leyens tale om Unionens tilstand i 2025](#), hvilket understreger EØSU's indflydelse på EU's politiske dagsordener.

Kilde: Revisionsretten, baseret på dokumenter fra EØSU, Kommissionen og Europa-Parlamentet.

¹ P10_TA(2024)0066.

Tekstboks 4

EØSU - Opfordring til en blå EU-pagt

I oktober 2023 vedtog EØSU en initiativudtalelse, [Opfordring til en blå EU-pagt](#), hvori der opfordres til et paradigmeskifte for at inddrage vand i alle EU-politikker. Opfordringen omfattede formandens erklæring om en blå EU-pagt, som var baseret på ni tværgående initiativudtalelser om vand, der var udarbejdet af flere sektioner og koordineret af EØSU's Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer.

EØSU's erklæring opfordrede til udnævnelse af en kommissær med ansvar for vandresiliens (aktion 21) og til offentliggørelse af en europæisk strategi for vandresiliens.

EØSU har lige fra starten arbejdet tæt sammen med Europa-Parlamentet om dette initiativ: I oktober 2023 underskrev EØSU og 36 [medlemmer af Europa-Parlamentet](#) en [fælles skrivelse med opfordring til EU's stats- og regeringschefer om at støtte en blå EU-aftale](#) som led i Europa-Kommissionens nye mandat. Efter udvekslinger med Europa-Parlamentets vandgruppe og ENVI-udvalget indeholder [Europa-Parlamentets beslutning fra maj 2025 om vandresiliensstrategien](#) direkte henvisninger til EØSU's arbejde (f.eks. i punkt 19 om industripolitikker).

EØSU's opfordring skabte et stærkt momentum og førte til udnævnelsen af en [kommissær med ansvar for vandresiliens](#) (i tråd med erklæringen i den blå pagt), og også til offentliggørelsen af [den europæiske vandresiliensstrategi](#) i juni 2025.

Kilde: Revisionsretten, baseret på dokumenter fra EØSU, Kommissionen og Europa-Parlamentet.

Forkortelser

Forkortelse	Definition/forklaring
EØSU	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
NGO	Ikkestatslig organisation
OECD	Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling
Regionsudvalget	Det Europæiske Regionsudvalg
RoP	Forretningsorden
TEUF	Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Glossar

Term	Definition/forklaring
Forretningsorden	Et sæt retningslinjer eller instrukser vedrørende den måde, hvorpå en organisation udøver sin virksomhed eller sine aktiviteter.
Henvisning	Term, der anvendes i forbindelse med EØSU og Regionsudvalget til at beskrive en officiel anmodning fra en anden EU-institution om en udtalelse om et specifikt politisk forslag, lovforslag eller andet emne.
Nøgleresultatindikator	Kvantificerbar måling, som viser resultater med hensyn til opfyldelse af væsentlige mål.
Præsidium	Gruppe af medlemmer i enten EØSU eller Regionsudvalget, som opstiller politiske prioriteter og fører tilsyn med deres gennemførelse.
Resolution	I EØSU og Regionsudvalget en politisk erklæring, der giver udtryk for organets fælles holdning til et vigtigt politisk, institutionelt eller socialt spørgsmål.
Sektion	Term i EØSU, der henviser til seks interne organer, der er ansvarlige for det lovgivningsmæssige grundlag for udtalelser, og som hver især dækker et specifikt emneområde.
Studiegruppe	I EØSU, et internt organ bestående af repræsentanter for arbejdsgivere, arbejdstagere og civilsamfundet, som er ansvarligt for at udarbejde udtalelser.
Underudvalg	Term, der anvendes i Regionsudvalget for seks interne organer, som er ansvarlige for det lovgivningsmæssige grundlag for udtalelser, og som hver især dækker en bred vifte af områder af interesse for lokale og regionale myndigheder.

Svar fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

<https://www.eca.europa.eu/da/publications/sr-2026-12>

Svar fra Det Europæiske Regionsudvalg

<https://www.eca.europa.eu/da/publications/sr-2026-12>

Tidsplan

<https://www.eca.europa.eu/da/publications/sr-2026-12>

Revisionsholdet

Revisionsrettens særberetninger beskriver resultaterne af Revisionsrettens revisioner af EU-politikker og -programmer eller forvaltnings spørgsmål i forbindelse med specifikke budgetområder. Med henblik på at opnå maksimal effekt udvælger og udformer Revisionsretten sine revisionsopgaver under hensyntagen til de risici, der knytter sig til forvaltningens resultatopnåelse eller regeloverholdelsen, de pågældende indtægters eller udgifters omfang, den fremtidige udvikling samt den politiske og offentlige interesse.

Denne forvaltningsrevision blev udført af Revisionsafdeling V - Finansiering og forvaltning af Unionen, der ledes af Jan Gregor, medlem af Revisionsretten. Revisionen blev ledet af Katarína Kaszasová, medlem af Revisionsretten, med støtte fra James Verity, kabinetschef, og Iveta Turčanová, kabinetsattaché, Colm Friel, ledende administrator, Attila Horvay-Kovacs, opgaveansvarlig, og Nita Tenniä og Piotr Zych, revisorer. Jennifer Schofield ydede sproglig støtte. Jesús Nieto Muñoz ydede grafisk støtte.

Fra venstre til højre: Nita Tenniä, Iveta Turčanová, Attila Horvay-Kovacs, James Verity, Katarína Kaszasová, Piotr Zych, Colm Friel, Jennifer Schofield og Jesús Nieto Muñoz.

MEDDELELSE OM OPHAVSRET

© Den Europæiske Union, 2026

Den Europæiske Revisionsrets politik for videreanvendelse er fastsat i [Revisionsrettens afgørelse nr. 6-2019](#) om den åbne datapolitik og videreanvendelse af dokumenter.

Medmindre andet er oplyst (f.eks. i individuelle meddelelser om ophavsret), er det af Revisionsrettens indhold, der ejes af EU, licenseret i henhold til [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Det betyder, at videreanvendelse generelt er tilladt med korrekt angivelse af kilde og ændringer. Ved videreanvendelse af Revisionsrettens indhold må den oprindelige betydning eller det oprindelige budskab ikke fordrejes. Revisionsretten er ikke ansvarlig for eventuelle konsekvenser af videreanvendelsen.

Yderligere tilladelse skal indhentes, hvis specifikt indhold afbilder identificerbare privatpersoner, f.eks. på billeder af ansatte i Revisionsretten, eller omfatter tredjeparts værker.

Hvis en sådan tilladelse opnås, erstatter denne tilladelse ovenstående generelle tilladelse, og den skal klart anføre eventuelle begrænsninger i anvendelsen.

Tilladelse til at anvende eller gengive indhold, der ikke ejes af EU, skal eventuelt indhentes direkte hos indehaveren af ophavsretten.

Software og dokumenter, der er omfattet af industriel ejendomsret såsom patenter, varemærker, registrerede design, logoer og navne, er ikke omfattet af Revisionsrettens videreanvendelsespolitik.

EU-institutionernes websteder på europa.eu-domænet har links til websteder uden for europa.eu-domænet. Da Revisionsretten ikke har kontrol over disse websteder, anbefales det at gennemse deres privatlivspolitik og ophavsretspolitik.

Forsidebillede: © Den Europæiske Union, kilde: Revisionsretten.

1. Figur 5: © Flyikon fra [stock.adobe.com](https://stock.adobe.com/lu_en/images/black-airplane-icon-collection-set-of-black-plane-silhouette-icon/614668220)
(https://stock.adobe.com/lu_en/images/black-airplane-icon-collection-set-of-black-plane-silhouette-icon/614668220)
2. Bilag I, figur 2 og 3: tre blå ikoner fra www.flaticon.com
3. Bilag I, figur 4: grønt ikon fra www.flaticon.com
4. Bilag I, figur 6: © stock.adobe.com (faste ID'er: 1764938439 og 1764923279)

Anvendelse af Revisionsrettens logo

Revisionsrettens logo må ikke anvendes uden Revisionsrettens forudgående samtykke.

HTML	ISBN 978-92-849-7251-7	ISSN 1977-5636	doi:10.2865/2114877	QJ-01-26-017-DA-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7252-4	ISSN 1977-5636	doi:10.2865/2292506	QJ-01-26-017-DA-N

HVORDAN DER HENVISES TIL DENNE PUBLIKATION

Den Europæiske Revisionsret, [særberetning nr. 12/2026](#) "EU's rådgivende organer - Processer for afgivelse af udtalelser er på plads, men rettidighed og effektmåling er fortsat en udfordring", Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2026.

Inden for EU's institutionelle rammer afgiver Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Det Europæiske Regionsudvalg udtalelser om foreslået EU-lovgivning. Førstnævnte repræsenterer arbejdsgivere, arbeidstagere og civilsamfundsorganisationer, mens sidstnævnte repræsenterer valgte lokale og regionale myndigheder, og de støtter dermed begge deltagelsesbaseret forvaltning. Vi undersøgte, om udvalgene udarbejder relevante, rettidige udtalelser af høj kvalitet og effektivt vurderer deres effekt. Vi konstaterede, at begge udvalg har kvalitetsstyringsprocedurer for udarbejdelsen af deres udtalelser, men at der er mangler i forbindelse med udvælgelsen af eksperter. Forsinkelser i udarbejdelsen af udtalelserne kan undertiden bevirke, at de får mindre indflydelse på beslutningsprocessen, og overvågningssystemerne lægger mere vægt på output og synlighed end på en systematisk vurdering af, om udtalelserne har indflydelse på lovforslagene.

Særberetning fra Revisionsretten udarbejdet i medfør af artikel 287, stk. 4, andet afsnit, TEUF.

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Den Europæiske Unions
Publikationskontor

DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tlf. +352 4398-1

Kontakt: eca.europa.eu/da/contact
Websted: eca.europa.eu
Sociale medier: @EUauditors